

TRANSCRIPT VAN DE GEMEENTERAAD VAN GEMEENTE RIDDERKERK
d.d. 12 mei 2022

---

0. Besluitenlijst en verslag

1. Opening en vaststellen agenda

De voorzitter: Goedenavond allemaal. Van harte welkom op deze bijzondere raadsvergadering met heel wat op de agenda. Het is een mooi avondvullend programma. Fijn dat de publieke tribune zo lekker vol zit met belangstellenden. Ook allemaal bekende koppen ertussen. Of is dat onbeleefd? Bekende gezichten. Ook de volgers thuis van harte welkom. De collegebanken zijn leeg. Dat is heel, heel, heel vreemd. Daar moeten we wat aan doen. Ambtelijke ondersteuning. Nou, allemaal van harte welkom. Laten we maar eens beginnen met het vaststellen van die agenda. Is er iemand die daar wat over zeggen? Dat is niet het geval. Nou, dat is alvast een eerste agendapunt. Vastgesteld.

De voorzitter: Huishoudelijke mededelingen. Van harte gefeliciteerd, Van Vliet. U bent vandaag jarig. Er ligt hier een passend cadeautje op uw desk. Ik hoop dat u dat al heeft aangetroffen en ik hoop dat u er heerlijk van gaat genieten. Ja. Namens de hele gaat. Eigenlijk namens heel Ridderkerk maar dat begrijpt u. Ja. Die komen ook niet allemaal op de koffie. U zag mij net met wat doosjes lopen. Dat zijn de beroemde Ridderkerk bestekjes met het wapen van de Ridderkerk erop en namen van het pasgeborene voor de tweeling van de heer Mijnders, Lotte en Julian. En ook de heer De Waard, daar hebben we de vorige keer kennis mee kunnen maken. Kleine Elin die een klein amendementje indiende. Ook voor haar is er een bestek. En alsnog allemaal van harte gefeliciteerd. Ik geloof dat dit wel de mededelingen waren. Er zijn helemaal geen afmeldingen. Dat vind ik helemaal bijzonder. Laten we voortvarend verder gaan, want er staat ons veel te doen.

2. Vaststellen besluitenlijsten raadsvergaderingen 24 februari, 7 maart, 28 maart, 30 maart en 4 april 2022

De voorzitter: Agendapunt twee, het vaststellen van de raadsvergaderingen van 24 februari, 7 maart, 28 maart, 30 maart en 2 april 2022. Iemand hierover? Dan zijn ze vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken (zie afzonderlijke lijst) en nadere inlichtingen over gegeven schriftelijke beantwoording (art. 40 RvO)

De voorzitter: De lijst van ingekomen stukken. Iemand over de lijst van ingekomen stukken? Dan is ook dat vastgesteld.

4. Coalitieakkoord en terugblik op de collegevorming

De voorzitter: Agendapunt vier, coalitieakkoord en terugblik op de collegevorming. Daar hebben we ook wat afspraken over gemaakt, maar ik zou de heer Van Os de gelegenheid willen geven om de coalitieonderhandelingen en het akkoord toe te lichten. En zolang hij dat doet zijn er geen interrupties toegestaan in uw eerste aanbidsessie. Nou, mooi woord. Achter het spreekgestoelte. Prima. Mijnheer Van Os, Partij 18PLUS.

De heer Van Os: Voorzitter, vier jaar geleden, om precies te zijn op donderdag 31 maart 2018, stond ik op deze zelfde plek om een terugblik op de collegevorming van toen te geven. Van de week heb ik de vergadering

terug zitten kijken. Hij duurde ruim drie uur. Ik wil het publiek echt niet lastig maken, maar die duurde drie uur, het debat over het coalitieakkoord 'Veel kleuren, één pallet'. Was zeer levendig te noemen en zeer interessant. We hadden het voornemen om weg te blijven van de bestaande coalitie en oppositie. Nou, dat is volgens mij alleen die avond gelukt in de afgelopen vier jaar. Wat we die avond niet wisten, is dat we vier jaar later konden spreken van de meest bijzondere raadsperiode allertijden. De helft van die raadsperiode werd overschaduwd door de coronacrisis. Het maakt mij dan ook trots om te zien dat in moeilijke tijden de gehele gemeenteraad ervoor haar inwoners en ondernemers stond. Ondanks dat we al afscheid hebben genomen van de vorige gemeenteraad leek het mij meer dan gepast om hen vanavond nog eens hartelijk te danken voor hun inzet in de afgelopen raadsperiode. Maar vanavond bespreken we met de nieuwe raad, waar ik met veel genoegen weer deel van uit mag maken, het coalitieakkoord 'Hart voor een toekomstbestendige Ridderkerk'. Voordat we het straks met elkaar over de inhoud gaan hebben, wil ik u meenemen in het proces van de totstandkoming van het coalitieakkoord. Na de verkiezingen was het voor Partij 18PLUS weer een leeg canvas waar op geschilderd kon worden. Een coalitie van vier partijen met minimaal zestien zetels had de voorkeur. Zestien, even voor de duidelijkheid. Een dag na de gemeenteraadsverkiezingen heeft Partij 18PLUS als winnaar van de gemeenteraadsverkiezingen telefonisch contact gezocht met de fractievoorzitters van de acht andere partijen om hen uit te nodigen voor een oriëntatiegesprek. Alle partijen zijn op de uitnodiging van Partij 18PLUS ingegaan, wat ons zeer positief stemde. Op 21 en 22 maart hebben er acht oriëntatiegesprekken plaatsgevonden. Tijdens deze gesprekken heeft Partij 18PLUS een aantal vragen gesteld aan de andere partijen om helder te krijgen welke mogelijkheden er waren om een coalitie te vormen. Over standpunten is er tijdens de oriënterende gesprekken nauwelijks gesproken. Er moest eerst gepuzzeld worden welke opties er mogelijk waren om een coalitie te vormen. Voorzitter, vier jaar geleden sprak hier met verbazing over het oud zeer wat er toentertijd zat tussen partijen en personen. Het goede nieuws is dat vier jaar later het oud zeer tussen partijen niet meer aanwezigheid te zijn. Tussen personen helaas nog wel. Ook voor Partij 18PLUS was er na vier jaar met modder, insinuaties en wat al niet besmeurd te zijn oud zeer ontstaan bij een tweetal personen. Er zitten vanavond een aantal critici van buiten de raad zeer aandachtig te luisteren om uit mijn mond te horen welke personen dat dan zijn, maar dat ga ik natuurlijk niet vertellen. Wel kan ik u vertellen dat het aantal fracties, dus het aantal opties om een coalitie te vormen, flink uitgedund werden en dat is spijtig te noemen. De fractie van Partij 18PLUS heeft zichzelf voorgenomen om te werken aan het verbeteren van de relaties om het oude zeer, wat er in ieder geval bij Partij 18PLUS zit, achter ons te laten. Ik hoop dat we daar met z'n allen aan willen werken deze raadsperiode. Niet op de man, maar op de wal. Voorzitter, met de opgehaalde input heeft onze fractie geconstateerd dat een coalitie met SGP, CDA en VVD een te bewandelen weg zonder blokkades of belemmeringen bleek te zijn. Dat kon binnen de fractie van Partij 18PLUS op heel veel enthousiasme rekenen. Qua inhoud waren er heel veel raakvlakken en ook de kandidaat wethouders van SGP, CDA en VVD konden binnen onze fractie op veel steun rekenen. Tijdens een gezamenlijk verkennend gesprek zagen alle vier de partijen meer dan voldoende mogelijkheden om een coalitieakkoord te schrijven en om een stabiel bestuur voor de komende raadsperiode te vormen. Het proces daarna liep zeer vlotjes en in zeer goede sfeer. De onderhandelende partijen hadden daarbij hulp van Marije Kitselaar, die alles in goede banen heeft geleid. Vanaf deze plek wil ik nogmaals namens de vier partijen onze dank richting Marije uitspreken. Zonder haar hadden we niet tot zo'n mooi coalitieakkoord gekomen in zo'n korte tijd. Graag spreek ik namens de vier partijen een groot woord van dank uit aan de andere partijen die de tijd en de moeite hebben genomen om input te leveren voor het coalitieakkoord. Ondanks dat sommige partijen op de maximaal vijf aan te leveren punten wel heel sub punten hadden geformuleerd, hopen we dat de andere partijen hier zeker iets terug van zullen vinden in het coalitieakkoord. Uiteraard ook een woord van dank aan alle andere partijen die ons hebben voorzien van input. Van ondernemers tot maatschappelijke instanties en van wijk overleggen tot aan kinderen van de basisschool. Allemaal hartelijk bedankt. Voorzitter, ik ga afronden met wederom een groot woord van dank. Ik sprak over een bijzondere raadsperiode die inmiddels is

afgelopen. Vanavond eindigt een eveneens bijzondere collegeperiode. Afgelopen dinsdag hebben we met ons mooie team afscheid van elkaar genomen en vandaag was het publieke afscheid van Marten, Marco en Laurens. Deze heren hebben zich jaren ingespannen met een hart voor een toekomstbestendige Ridderkerk. Via deze plek wil ik jullie hartelijk bedanken voor een fijne samenwerking waarin we veel hebben gerealiseerd voor de Ridderkerkse samenleving. Soms met een traan, maar gelukkig de meeste dagen met een lach. Het gaat jullie goed. Voorzitter, graag overhandig ik u officieel het coalitieakkoord, 'Hart voor een toekomstbestendig Ridderkerk' en ik kijk uit naar de mooie bespreking vanavond, maar bovenal naar een mooie samenwerking met de hele gemeenteraad deze raadsperiode. Dank u wel.

De voorzitter: Nu dan alle fracties. We hebben een volgorde afgesproken. In twee termijnen stellen we ons voor. Om het niet zo verschrikkelijk uit de hand te laten lopen als vier jaar geleden hebben we ook een spreektijd afgesproken, namelijk maximaal vijf minuten en dan zullen we wel zien hoe lang we elkaar bezighouden. U mag uiteraard geïnterpreteerd worden. U weet wat een interruptie is, hè? Kort en bondig. Geen betoog. Niet de bedoeling om uw eigen verhaal nog een keer te vertellen, maar om de spreker iets nader te vragen. Nou, ik leg het nog maar een keertje uit, want we hebben tenslotte een nieuwe raad. En wie weet straks ook wel een nieuw college. Ga ik het allemaal ook nog een keer vertellen. We hebben de volgorde, die heeft u ook allemaal op papier. Die zullen we dan aanhouden en als het eerst krijgt het woord Partij van de Arbeid-GroenLinks, mijnheer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Dank u wel, voorzitter PvdA-GroenLinks Ridderkerk kijkt terug op een geslaagde verkiezingscampagne met een goede verkiezingsuitslag. We zijn blij met de vier zetels bij ons debuut, waarmee we in één keer de derde partij zijn geworden in Ridderkerk. Al blijft het jammer dat zo'n 250 stemmen tekortkwamen voor een vijfde zetel, maar dat is ons doel voor de volgende keer, minimaal. We feliciteren Partij 18PLUS, SGP en ChristenUnie met hun zetelwinst. Die felicitaties komen ook toe aan de twee partijen die niet in zetels, maar wel instemmen zijn gegroeid: Leefbaar Ridderkerk en Burger op 1, dat op een haar na een tweede zetel misliep. Net als vier jaar geleden was er op dit keer sprake van een zeer gesloten formatieproces in Ridderkerk. De afgelopen weken hebben laten zien dat steeds meer gemeenteraden er bewust voor kiezen om het formatieproces veel transparanter te maken en niet meer uitsluitend achter gesloten deuren te laten plaatsvinden. Als het aan PvdA-GroenLinks Ridderkerk ligt, gaan dat voortaan ook zo doen in Ridderkerk. Met een duidingsdebat na de verkiezingen en het in het openbaar spreken van het verslag van de formateur. Ook in Ridderkerk is er een nieuwe bestuurscultuur nodig, want laten we wel zijn, doet een college met deze vier partijen nu echt recht aan de verkiezingsuitslag? Dan inhoudelijk over het coalitieakkoord zelf. We zijn blij dat een aantal van de door ons aangeleverde punten zijn opgenomen in het coalitieakkoord. Het vaker met voorrang toewijzen van woningen aan Ridderkerkers, behoud van groen en open plekken, denk aan de polder tussen Ridderster en Bolnes. Het toegankelijker maken van de wijkteams en behoud van het gratis openbaar vervoer voor AOW'ers, al vinden we het een gemiste kans dat dit niet is uitgebreid voor de minima. Ook staan er andere punten uit ons verkiezingsprogramma in het coalitieakkoord, zoals een duurzaamheidsfonds, het verhogen van de mantelzorgpluim en het mogelijk weer gratis ophalen van grofvuil. Complimenten daarvoor, maar PvdA-GroenLinks Ridderkerk is ook kritisch en op bepaalde punten ronduit teleurgesteld. De titel van het coalitieakkoord is 'Hart voor een toekomstbestendig Ridderkerk', een titel die klinkt als een klok. Maar hoe toekomstbestendig is dit coalitieakkoord nu echt? Het is bij deze coalitieveiligheid op één, twee en drie. Je hoeft het nieuws niet heel goed te volgen om te weten dat het nieuwe gemeentebestuur ook voor andere uitdagingen staat. De toenemende kansengelijkheid in het onderwijs, klimaatverandering, schuldenproblematiek en de impact van corona, inflatie en de oorlog op de inkomenspositie van onze inwoners en ondernemers. Mogelijkheden om te sporten zijn mooi, maar het begint bij veel inwoners wel met een dak boven hun hoofd, voldoende inkomen, gezondheid en betekenisvolle

relaties. Juist over deze uitdagingen wordt weinig tot niets gezegd in het coalitieakkoord. Het is wat dat betreft zorgelijk dat de sociale en duurzame onderwerpen voornamelijk in het laatste deel van het coalitieakkoord staan.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. De heer Rijsdijk geeft een hoop landelijke problematiek aan en ik zou graag van de heer Rijsdijk willen weten hoe Partij van de Arbeid-GroenLinks dat lokaal denkt op te lossen.

De voorzitter: De heer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Voorzitter, daar kom ik in de tweede termijn op terug. Mogelijkheden om te sporten zijn mooi, maar het begint bij veel inwoners met een dak boven hun hoofd, voldoende inkomen, gezondheid en betekenisvolle relaties. Juist over deze uitdagingen wordt weinig tot niets gezegd in het coalitieakkoord. Het is wat dat betreft zorgelijk dat de sociale en duurzame onderwerpen voornamelijk in het laatste deel van het coalitieakkoord staan, dat een apart hoofdstuk over zorg ontbreekt en dat het hoofdstuk over het sociaal domein begint met omvang van het bestand van de uitkeringsgerechtigden in Ridderkerk. De grootste uitdaging die er ligt is misschien wel het terugwinnen van het vertrouwen van onze inwoners en ondernemers in de lokale politiek.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dank u wel voorzitter. De heer Rijsdijk doet net voorkomen of er een bepaalde prioriteit in hoofdstukken zitten in het coalitieakkoord en hij geeft net aan in zijn bijdrage dat voor deze coalitie veiligheid op één, twee en drie staat, maar volgens mij staat bestuur en participatie als eerste in het coalitieakkoord. Daar zit gewoon geen volgorde en geen prioriteit. Als de heer Rijsdijk goed heeft opgelet, dan wordt de volgorde van de begroting gevolgd. Ook in het coalitieakkoord. Dus ik wil hier graag rechtzetten dat er geen prioriteit zit in de hoofdstukken van het coalitieakkoord.

De voorzitter: De heer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Waarvan akte, voorzitter. De grootste uitdaging die er ligt is het terugwinnen van het vertrouwen van onze inwoners en ondernemers in de lokale politiek, want niemand in deze zaal kan tevreden zijn met een opkomstpercentage van onder de vijftig procent.

De voorzitter: Mijnheer Rijsdijk, wilt u afronden? Uw vijf minuten zijn om.

De heer Rijsdijk: Het laagste opkomstpercentage in onze gemeente in ruim zeventig jaar. Ik ga afronden. In het coalitieakkoord staan goede punten, maar het gevoel dat bij ons overheerst is toch dat het coalitieakkoord een abstract document is geworden, geschreven vanuit het perspectief van de bestuurder in plaats van dat van de inwoner. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Leefbaar Ridderkerk, mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Voordat we het coalitieakkoord bespreken, even een korte terugblik. Wat ons betreft een regelrechte soap. GTST kan er nog wat van leren. Met als hoogtepunt de perikelen rondom de wethouder van Partij 18PLUS, waarbij de persvrijheid in het geding kwam. De absolute

cliffhanger was de aankondiging van Partij 18PLUS dat zondagsopening voor winkels in Ridderkerk niet de onderhandelingen in de weg mochten staan.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dank u voorzitter. Ik hoop dat mevrouw Kayadoe haar woorden direct terug zal nemen dat ik op een of andere manier de persvrijheid hier in slecht daglicht wel zetten. Daar is totaal geen sprake van. En ik vind het erg onbeschoft dat dit zo uitgesproken wordt door mevrouw Kayadoe, dus ik vraag haar woorden direct terug te nemen.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Wij hebben er vragen over gesteld, maar ik zal mijn woorden terugnemen. Dank u wel. De absolute cliffhanger was de aankondiging van Partij 18PLUS dat zondagsopening voor winkels in Ridderkerk niet de onderhandelingen in de weg mochten staan. Alles werd uit de kast gehaald. Nog voor de vorige periode was afgesloten werd een initiatiefgroep staat aangekondigd voor de eerste vergadering van de nieuwe raad. Men kon niet wachten en spannend dat het was. De verkiezingen waren net achter de rug of de keutel werd al ingetrokken. Ridderkerkers die om die reden op Partij 18PLUS gestemd hadden, kwamen na nog geen week in de kou te staan. Principes werden nog voor een coalitieakkoord overboord gegooid. Een nieuw record.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja voorzitter, over de koers gesproken. Mevrouw Kayadoe van Leefbaar Ridderkerk is na twintig jaar van standpunt gewisseld betreffende koopzondag. Nu is Leefbaar Ridderkerk voor. En mijn vraag aan mevrouw Kayadoe is, wat heeft zij gedaan voor haar kiezers, nu na de verkiezingsuitslag, om de koopzondag te realiseren?

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Ik kom er in de tweede termijn op terug. '...' gehouden. Een coalitie gebouwd met twee partijen die allebei verlies hebben geleden. Naar dat signaal van de kiezer werd ook niet geluisterd. Het woord toekomstbestendig krijgt zo wel een heel andere betekenis. Dan het coalitieakkoord. Een akkoord met heel veel open eindjes en weinig concrete doelen. Aan de andere kant biedt het ook kansen voor niet coalitiepartijen om gezamenlijk tot een solide koers te kunnen komen. Leefbaar Ridderkerk heeft uiteraard op- en aanmerkingen over de inhoud. Door ontwikkelen wijkregie met een takenpakket vergelijkbaar met de stadsmariniers Rotterdam is een nobel streven. Geef ze dan ook bevoegdheden om te handelen en budget, doorpakken dus. De Rotterdamse problematiek is dichterbij dan menig mens zich realiseert. Laten we er niet te lacherig over doen als indertijd over onze opmerking met betrekking tot drill rap. Een boa per wijk staat er, echter de realiteit is dat er altijd met twee boa's gesurveilleerd moet worden. Men heeft immers geen geweldsbevoegdheid zoals bij de politie. De opvolging vanuit de politie moet honderd procent zijn, anders is veiligheid van de boa's niet gedekt en wie het nu als volgt weet dat er een tekort is aan agenten. Het niet tolereren van verboden middelen en wapens op zak. Het is overbodig conform de wet wapen en munitie. Vaker is veiligheidsrisicogebied aan te wijzen waar preventief gefouilleerd kan worden, kan alleen als er meerdere incidenten zijn geweest.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Voorzitter, niet alle wapens zijn verboden volgens de wet wapen en munitie. Volgens mij heeft de gemeenteraad dat afgelopen raadsperiode op initiatief van een motie van Leefbaar Ridderkerk in samenwerking met 18PLUS juist de APV aangepast om tot een lokaal messenverbod komen. Dus niet alles is in de wet wapens en munitie geregeld. Daar hebben we als gemeenteraad zelf een besluit over genomen, waardoor het in Ridderkerk wel geregeld is dat mensen niet met een mes op zak mogen lopen.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Ik kom er in de tweede termijn op terug. Zet in op preventie. Het installeren van een APR-camera zal van toegevoegde waarde zijn. Dan het onderdeel verkeer. Gaat Ridderkerk verjaren op de schop? Een maximale snelheid van dertig kilometer in de wijk als uitgangspunt vraagt wel herinrichting, tenzij je niet wil kunnen handhaven. Overigens, flitsacties en actief beboeten in de wijk is juridisch en praktisch überhaupt niet mogelijk. Weinig concreet is ook het stuk onderwijs. Kinderen ...

De voorzitter: Mijnheer Kardol, SGP

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Ja, als het gaat over die flitsacties, is mevrouw Kayadoe op de hoogte dat je de inzet van boa's kan versterken, ook als het gaat om dat punt?

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel. Dan moeten de boa's wel die bevoegdheid hebben. Kinderen in de leeftijdsgroep vier tot achttien jaar hebben fors te lijden gehad onder de coronamaatregelen. Niet alleen aan stagnatie in cognitieve ontwikkeling, maar ook zeker de sociaalemotionele ontwikkeling. De zorgen hierom zijn enorm. Hier lezen we niets over terug, behalve een vrij algemene opmerking over de NPO gelden. Leefbaar Ridderkerk staat achter daar waar mogelijk en nodigt de lokale media ondersteund gaat worden. Het verzoek aan een enkeling onder u is om dit niet te enthousiast op te pakken. We weten allemaal waartoe dat kan leiden. Persvrijheid is immers een groot goed. Tegenstrijdig vindt Leefbaar Ridderkerk over het afvalplan wel dat enerzijds het principe de vervuiler betaalt niet ter discussie staat en anderzijds er een vaste bijdrage komt voor één-, twee- of meerpersoonshuishoudens. Hopelijk wordt er hier wel mee bereikt dat er minder naast plaatsingen zijn en zwerfafval.

De voorzitter: Wilt u afronden, mevrouw Kayadoe?

Mevrouw Kayadoe: Dan ga ik als laatste doen. Dan huisvesting vergunningshouders. Daar is onze een en ander niet over duidelijk. U schrijft dat door de rijksoverheid aangegeven taakstelling met betrekking tot de huisvesting van vergunningshouders leidend is en dat zij geen andere positie krijgen dan woningzoekenden. Krijgen de inwoners van Ridderkerk nu net zo snel een woning als vergunninghouders? Immers de taakstelling Rijk is leidend. Dan hou ik het hierbij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Kooijman, ChristenUnie.

De heer Kooijman: Voorzitter, doet die het? Ja. Het was een mooie dag, die woensdag 16 maart. Na een mooie campagnetijd werd de ChristenUnie door haar kiezers beloond met een extra zetel en daar waar we hen heel dankbaar voor. En vol goede moed stonden klaar om deze raadsperiode aan de slag te gaan. De beloning voor ons werk de afgelopen periode en onze campagne werd helaas niet beloond door onze voormalige coalitie genoten. De ChristenUnie niet uitgenodigd om mee te doen aan een nieuwe coalitievorming en vanmiddag moesten we daardoor ook helaas afscheid nemen van onze zeer gewaardeerde wethouder Martin Japinga en dat doet echt pijn.

De voorzitter: Mijnheer Van Os, mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dank u voorzitter. Ik ben benieuwd of de heer Kooijman wat meer duiding kan geven waarom de ChristenUnie niet mee heeft kunnen schrijven aan een coalitieakkoord.

De heer Kooijman: Ik vind het een bijzondere vraag, want wij hebben een gesprek gehad en u heeft uiteindelijk te kennen gegeven dat hij niet met ons verder wilde, maar dat u koos voor drie andere partijen, mijnheer Van Os.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dank u wel voor zijn. Ik zou van de heer Kooijman graag willen weten of ik iets in de openbaarheid nog zeggen over de interne gesprekken die ik met de ChristenUnie heb gevoerd.

De heer Kooijman: Ja, dan ga ik twifelen, want we hebben volgens mij met elkaar afgesproken dat we dat in vertrouwen met elkaar alles zouden uitspreken. Dus ik weet niet wat u dan van plan bent om te zeggen.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Nou voorzitter, dan wil ik wegblijven van de suggestie alsof Partij 18PLUS niet met de ChristenUnie samen wil werken.

De heer Kooijman: Dat zeg ik niet. Wat ik zeg, is dat we uiteindelijk niet zijn uitgenodigd om deel te nemen aan de coalitiegesprekken. Dat is volgens mij wat hier letterlijk staat en wat ik zo heb uitgesproken. Niet alleen richting Partij 18PLUS, die de formatie mocht leiden, maar ook richting onze voormalige coalitiepartners SGP en CDA voelen we een teleurstelling. Ondanks de gehoorde woorden van onbegrip, onduidelijkheid en teleurstelling en 'we zouden graag met jullie verdergaan', hebben ook zij ons uiteindelijk wel losgelaten en gaan ze zonder de ChristenUnie verder. We voelen ons daarbij wel door hen in de steek gelaten. Maar onze kiezers, wij laten hen niet in de steek en gaan ons uiterste best doen om onze idealen en onze visie te verwezenlijken. Dat zal vanuit deze nieuwe rol wellicht een stuk lastiger worden, maar we gaan ervoor. Fijn dat er gelegenheid was om ook als oppositiepartij input te leveren voor het coalitieakkoord. Daar hebben we graag ook gebruik van gemaakt. Onze vijf punten waren: investeer in armoedebestrijding, in sterke wijken, in participatie, in wonen en in de energietransitie. Opmerkelijk is dan wel dat men de ochtend na de bespreking van onze punten al kenbaar maakte dat het coalitieakkoord rond was. Dus in hoeverre er nu daadwerkelijk iets is veranderd naar de input van derden, daar zetten wij onze vraagtekens wel bij. Laat dit geen voorproefje zijn van hoe deze partijen het onderwerp participatie opnieuw gaan oppakken. Met interesse hebben we het coalitieakkoord gelezen. We zien er veel positieve punten in staan. De verhoging van de mantelzorgpluim, de blijvende aandacht voor groen, extra aandacht en ruimte voor speelplekken, het ondersteunen van innovatieve oplossingen in het sociaal domein en het mogelijk instellen van een duurzaamheidsfonds. Toch maken we ons ook zorgen wanneer we dit akkoord lezen. Er wordt veel ingezet op veiligheid en een schone buitenruimte waarmee ook flinke structurele kosten zijn gemoeid. Deze coalitie trekt de portemonnee voor een extra boa, een stadsmarinier en meer camera's. We hopen van harte dat dit college ook recht doet aan de Ridderkerker die geen mes op zak heeft, die niet in drugs handelt en die geen problemen veroorzaakt. Bijvoorbeeld de oude dame die oud en eenzaam is en met minimale ondersteuning het leven weer aankan. De vrouw met een demente partner, die geholpen is met snel geregelde goede dagopvang. De meneer die met wat huishoudelijke hulp langer thuis kan blijven wonen. Om kosten beheersbaar te houden, om mensen

waardig oud te laten worden moet er de komende jaren een enorme omslag worden gemaakt van zwaardere naar lichtere zorg.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dank u wel voorzitter. Dit coalitieakkoord is er natuurlijk voor alle inwoners en ondernemers van Ridderkerk en dat zien we ook terug in de tekst van het coalitieakkoord. Mijn vraag aan de heer Kooijman van de ChristenUnie is hoe de ChristenUnie de veiligheid prioriteert in Ridderkerk.

De heer Kooijman: Hoe wij veiligheid priori...? Nou, volgens mij zijn we daar vanavond niet voor, maar zijn er vanavond om dit coalitieakkoord te bespreken. Veiligheid is belangrijk, alleen wij missen een ander onderdeel en daar wil ik het nu over hebben. We lezen niets over die zorg of niets over het versterken van zorg. Alleen dat innovaties gefinancierd moet worden binnen de bestaande middelen. Coalitiepartijen, dit kan echt niet. Regeren is toch vooruitzien? Hoe gaan we ooit besparen op de zorg zonder verlies aan kwaliteit van onze inwoners? Overigens nog even over die structurele lasten. Het is altijd de VVD die in deze raad pleit voor een heldere lijn nieuw voor oud. Nieuwe kosten kun je alleen invoeren wanneer je elders wat schraapt. We lezen in dit akkoord veel nieuw, maar onduidelijk is nog voor al deze kosten zullen worden gefinancierd. We wachten de concrete voorstellen met belangstelling af.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dank u wel voorzitter. De heer Kooijman van de ChristenUnie weet als ondertekenaar van het coalitieakkoord 'Veel kleuren, één pallet' dat een coalitieakkoord op hoofdlijnen is, dat die verder uit zal worden gewerkt naar een collegeprogramma straks en dat dan meer details bekend worden, inclusief financiële gevolgen van de plannen die in het coalitieakkoord staan.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Dat was ook wat ik zei. Het was ook geen verwijt, maar een constatering. Een term die ...

De voorzitter: En wilt ook u afronden?

De heer Kooijman: Zo, dan moet ik heel veel terugkomen in mijn tweede termijn denk ik. Sla ik een aantal dingen gewoon even over een kom ik straks nog wel op terug. Voorzitter, we zouden op iedere alinea van het akkoord wel in opmerkingen maken, zowel complimenten, aanvullingen, zorgen of verwijten. Over HVO, energietransitie, windmolens, schuldhulpverlening, de Centrumring welzijn, adviesraad sociaal domein enzovoorts, enzovoorts. De tijd daarvoor is vanavond te kort. Veel van deze onderwerpen zullen de komende raadsperiode wel weer op de agenda van de commissie en raad komen en dat is ook het moment dat u ons weer zult horen. We hopen op een vruchtbare samenwerking met het nieuwe college en met de coalitiepartijen. Wij gaan er in ieder geval zeker ons best voor. We wensen het nieuwe college alvast Gods zegen toe in het werk en wensen hun een goede en snelle inwerkperiode toe.

De voorzitter: Dank u wel. Echt voor Ridderkerk, mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel voorzitter. Voor ons ligt een prachtig coalitieakkoord, waarin Echt voor Ridderkerk heel veel van haar eigen standpunten terugvindt, maar daarover straks meer. Wel betreurt Echt voor Ridderkerk de weg naar dit coalitieakkoord. Die vinden wij veel minder prachtig. EVR is een partij, zoals in

het voorwoord van ons verkiezingsprogramma al is verwoord, waar iedereen welkom is, ongeacht huidskleur, geloof, seksuele voorkeur, leeftijd of afkomst. Wij trachten een inclusieve partij te zijn. Wij waren dan ook blij dat de vorige raad een motie inclusiviteitstoets omarmde, evenals het ruimhartige beleid bij het Wmo en leerlingenvervoer om zo niemand uit te sluiten voor deelname aan de samenleving. Jammer dat bij het verkennende gesprek onder leiding van Partij 18PLUS bleek dat er meerdere partijen zijn niet met andere partijen wensen samen te werken. Niet vanwege verschil in standpunten, maar vanwege personen. De heer Van Os sprak daar al over. Nu is er ineens geen sprake van inclusiviteit, maar van uitsluiting. En dat op basis van persoonlijke voorkeuren. Die persoon mag ik wel, die persoon nog niet. En dat zonder die persoon soms echt te kennen. Echt voor Ridderkerk vindt dit niet kunnen en heeft er ook niet aan meegedaan. Wij sluiten niemand uit. We bekijken standpunten en die zijn voor ons leidend. Wij geloven ook in 'wat gij niet wilt dat u geschiedt, doe dat ook een ander niet' en 'hebt uw naaste lief gelijk u zelve'. Het op deze manier op voorhand uitsluiten van partijen zonder daarmee te spreken onderschrijft het gevoel in de samenleving dat er door de politiek niet geluisterd wordt naar de burger. Het op gemeenteniveau uitsluiten van partijen betekent het uitschrijven van onze eigen medebewoners van Ridderkerk en met name die bewoners die de moeite hebben genomen hun stem uit te brengen. Op voorhand niet willen zoeken naar die punten die ons als Ridderkerkers bindt en wat wij in het belang van Ridderkerk allemaal belangrijk vinden is een gemiste kans. Het gevoel van achterklap en achterkamertjespolitiek biedt weinig vertrouwen. Ook vinden wij dat een echte professional met iedereen kan samenwerken. Je hoeft niet bij elkaar op de koffie of samen naar de kroeg. Het gaat ...

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Is mevrouw Van Vliet van Echt voor Ridderkerk het dan met mij eens dat het om de inhoud moet gaan van de partijprogramma's en niet om de mensen? En als blijkt dat toch blokkades of belemmeringen op mensen zitten, dat partijen dan ook keuzes kunnen maken welke mensen ze naar voren schuiven?

Mevrouw Van Vliet: Ja, dat ben ik zeker met u eens. Ja. Ik maak even mijn zin af. Het gaat om samenwerken in het belang van Ridderkerk. Daarbij, onze burgemeester staat erom bekend te zorgen voor een goede teambuilding zodra een nieuw college is gevormd. Daar is al vele jaren ervaring mee opgedaan. Gelukkig bleken we niet de enige partij te zijn, van PvdA-GroenLinks, daar weet ik het zeker van, sloot ook niemand uit. Chapeau aan hen. Terug naar het coalitieakkoord, want daar draait het vanavond natuurlijk om. Ik zei het al, we herkennen veel van onze punten in dit akkoord. We hadden niet anders verwacht gezien de standpunten van de coalitiepartijen. Die komen immers heel veel met die van ons overeen. De ambitie is groot en dat waarderen wij. Het ziet er qua lay-out ook prachtig uit. Complimenten. Het verbaast ons dat er geen voorstel voor referenda is genoemd om informatie uit de samenleving op te halen. Dit bevordert transparantie, openheid en echte betrokkenheid van en met onze kiezers. Dan een paar inhoudelijke punten. Wij vragen ons het volgende af en dan heb ik het even over het sociale domein. Hoe behoudt de beoogde adviesraad sociaal domein zich tot het MBR? En hoe gaat u samen met het Rijk en zorgaanbieders voor een landelijke hervormingsagenda jeugd zorgen? Nou, we weten allemaal dat er een centrumplan ligt en daarin, in dit coalitieakkoord wordt daar ook op ingespeeld en er wordt gezegd dat er een vrij liggend fietspad uitgangspunt voor herinrichting van het centrum is. En dan is onze vraag, bedoelt de coalitie nou indirect te zeggen dat er een eenrichtingsverkeer komt in het centrum of een deel van het centrum? Fijn dat er weer een gratis openbaar vervoer is voor AOW'ers. Dat was een speerpunt van ons in de vorige verkiezingen. 65 Plus, gratis met de bus. Wij hadden dit jaar erbij gezet dat er een mogelijk zou zijn voor kinderen tot en met twaalf jaar, ook gratis met RET te laten reizen, zoals in Rotterdam. Wij zagen dat ook in het verkiezingsprogramma van 18PLUS staan. We vinden het jammer dat we daar niks over terugvinden in het coalitieakkoord.

De voorzitter: Wilt u afronden, mevrouw Van Vliet?

Mevrouw Van Vliet: Dat wil ik. Nou, ik had nog een paar ...

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dank u wel voorzitter. Daar zou ik graag gelijk antwoord op willen geven, want de eerste inschatting is dat dat tonnen structureel zou kosten om kinderen gratis met de bus in Ridderkerk te laten rijden. Daarom is ervoor gekozen om niet op te nemen in het coalitieakkoord.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel voor deze verduidelijking. Nou, mijn tijd is afgerond. Ik wil het nieuwe college natuurlijk en een nieuwe coalitie bedoel ik heel veel succes toewensen bij uitvoering van dit coalitieakkoord, want er zitten hele mooie punten en die veel met onze partij overeenkomen. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Burger op 1, mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Mooi vormgegeven coalitieakkoord ligt gereed, maar wel onder druk klaargestoomd. Helaas weer een coalitieakkoord, want dat geeft aan dat de Ridderkerkse raad wederom verdeeld is in coalitie, degenen die de wethouders leveren en als vast team een meerderheid van de raadstem heeft, en oppositie. Die laatste zijn die andere partijen die een groot deel van Ridderkerkse kiezers vertegenwoordigt, namelijk 48,3 procent. Wij hebben een raadsbreed akkoord voorgesteld, waar we van alle partijen de verkiezingsprogramma's naast elkaar leggen en de punten waarover geen overeenstemming is worden dan t.z.t. raadsbreed bediscussieerd. Wethouders zouden dan uit partij gekozen worden die stemmenwinst hebben gehaald, zoals Partij 18PLUS, SGP, Leefbaar Ridderkerk, de ChristenUnie en onze eigen partij, Burger op 1. Kies dan voor wethouders met affiniteit met een portefeuille. Dat zou een college als bestuur sterk maken. Vier jaar geleden hebben we daar ook over gesproken. En dan geef je immers gehoor aan hetgeen de kiezers uitgesproken hebben. 18PLUS heeft de formatie gestart en elke partij kreeg een gesprek van een halfuur. Ongeveer drie dagen later was alles bekend. Henk van Os ging verder praten met SGP, CDA en VVD. Een tweede gespreksronde was niet aan de orde. Inhoud dus ook niet. Wij vinden dit kiezersbedrog. Als er over vier jaar weer minder mensen naar de Ridderkerkse stembus gaan hebben wij daar begrip voor.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Ja, mevrouw Van Nes-de Man heeft het over kiezersbedrog. Ik wil toch echt van dergelijke termen wegblijven in deze raadzaal. Ik heb net duidelijk aangegeven hoe de coalitie tot stand is gekomen, dat er blokkades en belemmeringen op personen zitten en er is totaal geen sprake van kiezersbedrog.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Wat ik ook aangegeven heb is wat wij gemist hebben, en ik heb er een pleidooi voor vrouwen, voor een tweede gespreksronde om te kijken of dat er over poppetjes of wat dan ook gesproken kan worden. En die is niet gehonoreerd.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Hebben met enkele partijen wel degelijk tweede gespreksrondes plaatsgevonden en dat weet mevrouw Van Nes-de Man heel goed. En daaruit blijkt dat poppetjes nog steeds op dezelfde plaats bleven staan, dus dat veranderde niets in het standpunt van de fractie van Partij 18PLUS om de opties te verkennen voor ons lagen en dat was de optie van SGP, CDA en VVD.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik deel die mening niet, maar daarvan akte. De coalitie is in de tweede week na de verkiezingen gevormd door de partijen die en stemmen en zelfs een zetel hebben verloren, want de kiezer was wel duidelijk. Voor de oppositie is dit wederom vier jaar meebeslissen over, zoals wij dat noemen, de kleur van het wc-papier, want de coalitie bepaalt beleid. Dat zagen we de vorige periode immers ook. Dan de inhoud. Het moest dus blijkbaar snel.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja voorzitter, ook hier wil ik van wegblijven. Mevrouw Van Nes-de Man geeft aan dat er in de vorige raadsperiode de oppositie niet bediend is. Ik denk als we de statistieken erop nakijken dat de oppositie wel degelijk goed bediend is de vorige raadsperiode in vergelijking met andere raadsperiodes daarvoor. Dus ook daarvan wil ik echt wegblijven.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ik deel die mening niet met de heer Van Os, maar daarvan akte. Even kijken, hoor. Kregen maatschappelijke instellingen en platforms de vorige keer nog een gesprek met coalitiepartijen, nu kregen zij slechts een paar dagen de tijd om via de mail te reageren. Hoeveel gesprekken zijn er in die korte periode bijvoorbeeld met inwoners? Ook zij worden genoemd. Hebben zij ook een stem gehad in het coalitieakkoord? En de ondernemers? Ook andere politieke partijen hebben een paar dagen de tijd gekregen ...

De voorzitter: Ho, ho, ho. Ik zie allemaal handen. De heer Kardol.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Volgens mij vergeet mevrouw Van Nes-de Man dat de inwoner 14, 15 en 16 maart heeft kunnen stemmen.

De voorzitter: Mijnheer Van Os. Mevrouw Van Nes-de Man

Mevrouw Van Nes-de Man: Dat ben ik helemaal niet vergeten, maar er staat in het nawoord dat mensen speciaal zijn benaderd voor gesprekken voor de totstandkoming van dit coalitieakkoord, dus daar refereer ik naar. Ook andere politieke partijen hebben een paar dagen de tijd gekregen om hun top vijf als input te mailen. De heer Van Os gaf dit ook al aan. En die schoolklas dan, die ook genoemd wordt in het nawoord? Wij zijn ontzettend blij dat dit college als een blok staat tegen een weg door de boomgaard en dat het college zich uitsprekt om gronden met agrarische bestemming hun bestemming te laten houden. Gaat het ook op voor de agrarische bestemming van de grond van de boomgaard? En de grond tussen de Geerlaan, Rijksstraatweg en Lagendijk? Het kan toch niet zo zijn dat rijke Ridderkerkers agrarische gronden opkopen om deze om te zetten in woningbouwlocaties? Puur omdat daar geld mee te verdienen is en niet omdat men hart heeft voor een toekomstbestendig Ridderkerk. Grond kopen, een projectontwikkelaar en een makelaar in de arm nemen en dit alles alvast in de voorverkoop zetten moet toch juist niet beloond worden met een bestemmingsplanwijziging? College, hou alstublieft de regie zelf op onze buitenruimte en laat u niet inpakken door geldzucht.

De voorzitter: Wilt u afronden?

Mevrouw Van Nes-de Man: Ja. Ook een heroverweging van het Essenlaantje, staat in het coalitieakkoord, houden wij in de gaten. Vegetatie rondom onze snelwegen, top, geweldig, graag. Maar weet men dat er op dit moment door Rijkswaterstaat alweer heel veel bomen gekapt worden langs de rijksweg tussen Rijsoord en Ridderkerk? Dan zijn dit zomaar een paar dingen, beperkt door de vijf minuten spreektijd. De rest komt vanzelf wel aan de orde in het coalitieprogramma. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Nu staat de Partij 18PLUS, maar ik kan me ook voorstellen dat u aan het einde wil reageren op de eerste termijn en dan ... Wilt u nu? Mijnheer Van Os, Partij 18PLUS.

De heer Van Os: Ja, dank u wel voorzitter. Ik zag het voorgaande als mijn eerste, eerste termijn en nu wat ik voor me hebt als mijn eerste termijn. Zo ging het vier jaar geleden ook, dus zo heb ik mij voorbereid. Voorzitter, ter voorbereiding op deze avond schreef ik vanmorgen mijn bijdrage met op de achtergrond wat heerlijke muziek waar je vrolijk van wordt. Toen 'Jij krijgt die lag niet van mijn gezicht' van John de Bever door de speakers galmde, kreeg ik een grijns van oor tot oor. Want van zo een mooi coalitieakkoord word je wel vrolijk. Is het dan om te lachen wat er in het coalitieakkoord staat? Nee, zeker niet. Er liggen grote opgaven en Ridderkerk te wachten om opgepakt en uitgevoerd te worden. Partij 18PLUS, SGP, CDA en VVD nemen de bestuurlijke verantwoordelijkheid door deze opgave in dit coalitieakkoord te benoemen en daarvoor te gaan. De vier partijen hopen daarbij op steun vanuit en een goede en prettige samenwerking met de gehele gemeenteraad. Dat het wederom gelukt is om tot zo een mooi coalitieakkoord komen maakt mij enorm trots. Die lach gaat dus voorlopig niet van mijn gezicht. Voorzitter, als we naar de inhoud van het coalitieakkoord kijken dan staan daar heel veel ambities en uitgangspunten in benoemd. Graag breng ik een tweetal voorbeelden naar voren. We weten allemaal dat er een tekort aan woningen in Ridderkerk is. De inzet is om er zorg voor te dragen dat er geschikte woningen zijn voor alle inwoners van Ridderkerk en dat onze inwoners ook een hogere kans kunnen bieden op een woning in de eigen gemeente. Het woningaanbod zal moeten passen bij het Ridderkerkse dorpse karakter.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Nu de heer Van Os dit toch even benoemd, voor Leefbaar Ridderkerk was het niet duidelijk. In het coalitieakkoord staat dat de rijksoverheid heeft aangegeven taakstelling met betrekking tot huisvesting van vergunninghouders leidend is. Gaat dat dan ook voor Ridderkerkse woningzoekenden gelden? Dus dan krijgen die ook kunnen, volgens mij is dat maximaal tien weken, een woning. Zijn wel gelijk alle wachtlijsten opgelost.

De heer Van Os: Ja voorzitter, ik heb er niet echt een vraag uit weten te destilleren, maar weet dat er in ieder geval vandaag een brief of gister in brief is verstuurd door de minister, waar ik zo aan gaan refereren, waar het een en ander is opgenomen. Bij nieuwbouw streven we naar maximaal dertig procent sociale woningbouw met een maximale toewijzing aan lokaal woningzoekenden. Het stemt mij dan ook zeer positief dat de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening gister een programma, 'Een thuis voor iedereen', naar de Tweede Kamer heeft gestuurd, waarin veel raakvlakken staan met hetgeen we in het coalitieakkoord 'Hart voor een toekomstbestendig Ridderkerk' kunnen lezen. Dan moet mij ook gelijk iets van het hart, voorzitter. Vier jaar geleden werden de coalitiepartijen, Partij 18PLUS, SGP, Echt voor Ridderkerk, CDA en ChristenUnie door enkele oppositiepartijen beticht van discriminatie door toen op te nemen dat op sommige plekken in Ridderkerk de leefbaarheid in de woonomgeving onder druk staat, onder andere door de vestiging van nieuwkomers met een andere cultuur of leefstijl. Waarschijnlijk was dat ook de reden dat die vergadering drie

uur duurde. In de brief van de minister staat nu een soortgelijke zin. We kunnen wel stellen dat we toen onze tijd ver vooruit waren, of we wisten gewoon echt wat er in de samenleving speelde. Het tweede voorbeeld waar de komende periode op door willen pakken is veiligheid. De veiligheid van en het veiligheidsgevoel bij onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben topprioriteit. U geeft wel eens aan dat we niet het beeld moeten creëren alsof Ridderkerk de onveiligste gemeente van Nederland is. Dat ben ik met u eens. Maar we moeten ook niet denken dat er in Ridderkerk nooit iets gebeurt. Er zijn wel degelijk grote veiligheidsvraagstukken om beet te pakken. Van het terugdringen van ondermijnende activiteiten tot het ontwapenen van jongeren. Er zal hard opgetreden worden tegen het overtreden van wet- en regelgeving op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. Topprioriteit voor veiligheid. Voorzitter, wonen en veiligheid heb ik aan u deels uitgelegd. Het coalitieakkoord 'Hart voor een toekomstbestendig Ridderkerk' bevat veertien hoofdstukken die allemaal vol met ambities en opgaven staan. Mocht ik vanavond door de gemeenteraad benoemd worden ...

De voorzitter: Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Zou de heer Van Os bijvoorbeeld twee ambities of de belangrijkste ambities binnen het sociaal domein kunnen aangeven, waar dit nieuwe college straks echt mee aan de slag moeten echt aanpassingen te maken om het beter te maken voor onze Ridderkerkers?

De heer Van Os: Voorzitter, daar komt ie. Daar kom ik in mijn tweede termijn op terug. Voorzitter, mocht ik vanavond door de gemeenteraad benoemd worden als wethouder, dan ga ik met veel energie en plezier met het nieuwe college, de ambtelijke organisatie, de gehele gemeenteraad en de Ridderkerkse samenleving aan de slag om dit mooie coalitieakkoord uit te werken in beleid en uitvoering. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Gaan we naar de SGP. De heer Kardol.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Gemeenteraadsverkiezingen brengen met zich mee dat er om de vier jaar weer een nieuwe politieke werkelijkheid ontstaat. Dat gold voor afgelopen 16 maart, de dag dat de uitslagen van de verkiezingen bekend werden, maar dat geldt in het bijzonder ook voor een dag als vandaag. De SGP is blij en dankbaar dat er op basis van de uitslag voor ons een vijfde zetel bijkwam. Deze vertegenwoordiging brengt ook een verantwoordelijkheid met zich mee. Een verantwoordelijkheid die we als deels vernieuwde fractie op ons nemen. Toen Partij 18PLUS als grootste partij na hun eerste oriënterende gesprek met alle partijen ons uitnodigde om samen met CDA en VVD een coalitie te verkennen, zijn we daar dan ook op ingegaan. De verkenning slaagde en vervolgstappen konden niet uitblijven. Toch moest er nog wat water door de noordstromen, wilde er uiteindelijk een coalitieakkoord liggen waar iedereen zijn handtekening onder concepten. En dat is begrijpelijk, want geven en nemen is soms pijnlijk en de weg naar consensus is niet altijd een gemakkelijke. Tegelijk maakt het enthousiasme, de inzet en de wil van partijen het mogelijk om samen met uitmuntende ondersteuning vanuit de ambtelijke organisatie, en Henk van Os heeft dat ook al genoemd, een akkoord op hoofdlijnen te formuleren dat met recht de titel draagt 'Hart voor een toekomstbestendig Ridderkerk'.

Mevrouw ...: Wat een enorm lange zin.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Ik ben wel benieuwd welke punten dan de SGP heeft laten liggen om het coalitieakkoord te vormen.

De heer Kardol: Nou, als mevrouw Van Nes-de Man het coalitieakkoord leest, komt ze voldoende punten tegen. Ik ga er zo een aantal. Goed, het akkoord vraagt onder andere met oog op behoud van een goede financiële positie nog verdere uitwerking en financiële onderbouwing. Maar de SGP is bijzonder blij dat het een akkoord is wat aansluit bij onze visie op Ridderkerk. Een akkoord dat er een vraag om met elkaar als raad en nieuwe college, ambtenaren en Ridderkerkse samenleving in het algemeen waar dat in ons vermogen ligt de handen uit de mouwen te steken en aan de uitvoering een positieve bijdrage te leveren. En dan heb ik het zowel over het door ontwikkelen van barorganisatie, het verbeteren van onze veiligheid en leefbaarheid, het inzetten van lik op stuk beleid bij overtredingen, het aanpakken van hardrijders, het uitrollen van hoogwaardig openbaar vervoer per bus en het bevorderen van de inzet van buurtbussen.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Voorzitter, ik heb in de campagnetijd wel eens een keertje worden gewisseld met de heer Kardol over het lik op stuk beleid en wat dat nou precies inhield. Het zijn zware termen. Onzes inziens past het ook niet echt bij het dorpse karakter wat je wil uitstralen. Maar goed, ik ben gewoon benieuwd van wat betekent nou concreet straks lik op stuk beleid? Waar zien we dat in terug? Want als ik het coalitieakkoord lees, dan lees ik termen als, we gaan ... Wat stond er ook alweer? We gaan een camera plaatsen, we gaan voorlichting geven, we gaan de ICT-omgeving veilig houden. Ik denk ja, als daar het lik op stuk beleid ... Kan misschien de heer Kardol woorden geven aan, wat is nu lik op stuk beleid?

De heer Kardol: Niet waarschuwen, maar beboeten. En dan maak ik mijn lijstje af. Het oplossen van ...

De voorzitter: Ja, dat denk ik niet, want ik zie heel veel handen. Mijnheer Rijsdijk, Partij van de Arbeid-GroenLinks.

De heer Rijsdijk: Ja, dank u wel voorzitter. Ik hoor de heer Kardol spreken over lik op stuk beleid. Hij heeft dat kort voor de verkiezingen ook al een aantal keren genoemd. Maar wat ik mij dan afvraag, de SGP zit al nu twaalf jaar in het college. Waarom gaat het nu wel gebeuren en is dat de afgelopen twaalf jaar niet gebeurd? Dank u wel.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ik hoor de heer Kardol zeggen: niet waarschuwen, maar direct beboeten. Maar als het over verkeersovertredingen gaat doet de politie dat en daar gaan wij toch niet over? Of zie ik dat verkeerd?

De voorzitter: Mijnheer Kardol.

De heer Kardol: Richting mevrouw Kayadoe, dan is ze misschien de opmerking over de boa's vergeten. Maar wat de opmerking van de heer Rijsdijk betreft, er is uiteraard al inzet gepleegd op dit punt, maar in onze optiek niet voldoende. En nu is wat ons betreft het moment, en dat geldt ook voor de andere partijen, om hier meer werk van te maken. Dan noem ik het oplossen van ontbrekende schakels in het fiets- en wandelpadennetwerk, het vitaal houden van onze winkelcentra, het investeren in herkenbare schoolzones voor een veilige verkeersafwikkeling, het stimuleren van buurtactiviteiten, het uitrijden van speelterreinen en zwemles, het verbeteren van groenonderhoud en onkruidbestrijding, het sneller acteren op meldingen uit de buitenruimte, het werken aan een dementievriendelijke gemeente, het verhogen van de mantelzorgpluim, het vroegtijdig signaleren van armoede- en schuldproblematiek, het zetten van stappen naar een duurzame,

circulaire samenleving met oog voor de betaalbaarheid als het gaat om de energietransitie, het terugdringen van zwerfvuil, het bouwen van woningen, het behouden van een gezonde financiële positie en structureel sluitende begroting. Ik zou op basis van het coalitieakkoord nog veel meer opgaven kunnen benoemen, maar laat dit voor vanavond helder zijn. Wij gaan ervoor en kijken bij de uitwerking van dit coalitieakkoord uit naar een constructieve samenwerking met de gehele gemeenteraad. Tot zover. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. We gaan naar de heer Overheid, CDA.

De heer Overheid: Dank u wel, voorzitter. De uitslag van de gemeenteraadsverkiezingen op 14, 15 en 16 maart was voor het CDA Ridderkerk teleurstellend. Het verlies van drie naar twee zetels zouden we gemakkelijk kunnen schrijven op de onlusten bij het landelijk CDA, maar dat doen we niet. Het is aan ons om de komende jaren het vertrouwen van Ridderkerk ligt. Vanuit onze christendemocratische waarden willen we de aankomende jaren ons als middenpartij opnieuw inzetten voor een mooier en beter Ridderkerk. Voor zowel de honderden kiezers die ons hebben gesteund, als natuurlijk voor elke Ridderkerker. Vandaag wordt het coalitieakkoord met 'Hart voor een toekomstbestendig Ridderkerk' besproken. Hierin staan de plannen van de partijen 18PLUS, SGP, VVD en het CDA die bereid zijn verantwoordelijkheid te dragen om Ridderkerk de aankomende vier jaar mooier en beter te maken. Met dit akkoord wordt voor een groot deel voortgebouwd op de ingezette lijn van de afgelopen vier jaar. Hiermee zetten we als CDA Ridderkerk met deze coalitie weer een stap op weg naar een sterkere samenleving waar ieder mens telt. Zo blijft bijvoorbeeld de zondagsrust gehouden in Ridderkerk, iets waar we als CDA Ridderkerk veel waarde aan hechten. Specifiek voor het onderwerp willen we Partij 18PLUS en de VVD dan ook bedanken. Dat dit soort keuzes gemaakt worden, tekent ook de instelling en de inzet van de partijen die samen een nieuwe coalitie gaan vormen. Voorzitter, het coalitieakkoord bestaat uit een breed scala aan onderwerpen en graag willen we hiervan een paar uitlichten. Veiligheid. Veiligheid is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. Alleen in een veilige samenleving kunnen we onze kinderen gezond en veilig laat opgroeien. Veiligheid is niet alleen een taak voor politie en justitie, het is ook een kwestie van waarden en normen. Veiligheid en vrede zijn in de wereld geen vanzelfsprekend en daarin neemt Ridderkerk haar verantwoordelijkheid. We zetten in op veiligheid op straat, veiligheid in het verkeer en ICT-veiligheid. Hierbij zetten we bijvoorbeeld in op meer extra verlichte zebrapaden. Klimaat, duurzaamheid en groen. De klimaatverandering wordt steeds duidelijker. Dat vraagt om daadkracht, draagvlak en solidariteit. Dat is onze plicht naar de volgende generaties. Het CDA kiest daarom met deze coalitie voor een realistische klimaataanpak, waarmee we ieder maar vermogen een steentje bijdragen aan het herstel van onze aarde.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ja, dank u voorzitter. Waar het gaat om duurzaamheid en klimaatbestendigheid en energie mis ik vanuit het CDA de inbreng over waterstof. Dat is niet opgenomen in het coalitieakkoord. Ik vind het echt wel een gemiste kans.

De heer Overheid: Dank u. Waarvan akte. Dat is wat het meesterschap van ons vraagt. Daarom zetten we onder andere in op extra isoleren om zo het energieverbruik te verminderen. Hierbij zal vanuit een duurzaamheid deze duurzaamheidsinspanningen worden gefaciliteerd. Daarnaast blijven we inzetten op een groen en klimaatbestendig Ridderkerk. Wonen. Het tekort aan betaalbare woningen raakt aan de grondwettelijke taak van de overheid om te voorzien in voldoende woonruimte voor iedereen. Als CDA Ridderkerk zijn we de verkiezingen ingegaan met het speerpunt om duizend extra woningen te bouwen. Als coalitie zetten we in op de bouw van extra woningen voor alle doelgroepen. Een sterke samenleving. Het CDA staat voor een Ridderkerk waar ieder mens telt en we niemand in de steek laten. Een dorp waar iedereen met

zijn talenten een bijdrage kan leveren, maar waar we altijd omzien naar mensen die onze ondersteuning nodig hebben. Als coalitie blijven inzetten op integrale toegankelijkheid aan de hand van het VN-verdrag handicap. Recht doen aan mensen vraagt om een overheid die leert van fouten en deze herstelt waar ze tekort is geschoten. Ieder mens moet kunnen vertrouwen en rekenen op een betrouwbare en dienstbare overheid en daar willen we als coalitie dan ook op inzetten. In goede harmonie hebben deze vier partijen elkaar gevonden en staat er nu een mooi plan op papier voor Ridderkerk. Een plan waarbij iedere Ridderkerker telt. En zoals wij in ons verkiezingsprogramma hebben verwoord, gaan we voor een geloofwaardig, betrouwbaar en daadkrachtig bestuur van Ridderkerk. Als CDA-fractie gaan ons hier volledig voor inzetten. Dank u.

De voorzitter: Dank u wel. Tot slot VVD. De heer Piena. Nee? Mevrouw Klaver?

Mevrouw Klaver: Mevrouw Klaver.

De voorzitter: Gaat uw gang.

Mevrouw Klaver: Met haar maidenspeech. Ik weet niet of u allen de actualiteit van vandaag een beetje gevolgd heeft, maar mijn maidenspeech mag bij deze wel onderbroken worden. Dat is geen uitnodiging. Dat is alleen als het echt nodig is. Dank u wel. Voorzitter, deze bijdrage staat met de documenttitel 'Toekomstbestendig denken en handelen is gisteren begonnen' op mijn laptop. Maar dat is wel heel filosofisch, dus ik begin voor het gemak met een oude bekende, namelijk: wat is het prachtig om Ridderkerker te zijn. Dat is meerdere jaren geleden de uitspraak van een van mijn illustere voorgangers en nu is het de eerste regel van het coalitieakkoord. De VVD Ridderkerk houdt deze uitspraken in het achterhoofd, omdat het, dat is belangrijk ook al zijn we erg kritisch naar elkaar, heel fijn is om Ridderkerker te zijn. Dat is het in 2022, dat is belangrijk, maar dat moet het ook nog steeds zijn in 2040, in 2067 en in het jaar 2101. Dat zijn vrij willekeurig gekozen jaartallen die op dit moment eigenlijk als enige gemene deler hebben dat alles wat wij hier vanavond doen en de komende vier jaar doen en waar wij voor kiezen gevolgen kunnen hebben die merkbaar en voelbaar kunnen zijn in die jaren. Dus het is belangrijk dat we met elkaar in gesprek blijven en dat we blijven nadenken over wat we doen en waar we voor kiezen, zoals vanavond over het coalitieakkoord. De VVD heeft meegeschreven aan het coalitieakkoord en dus herkent zich daarin, want de VVD Ridderkerk wil inderdaad dat Ridderkerkers goed geïnformeerd zijn eigen keuzes kunnen maken op de manier waarop ze zorg kunnen uitkiezen. En voor de manier waarop ze kunnen meegaan voor de energietransitie die voor hen betaalbaar is, waarmee ze hun huis en hun leefomgeving kunnen verduurzamen. VVD Ridderkerk staat erachter dat er uitgebreid wordt gewerkt aan ons leefklimaat en goed onderhouden groen, zodat we veilig over straat kunnen. En waar een teveel aan water in geborgen kan worden en waar stikstof in opgevangen kan worden. En uiteraard om lekker van te genieten met drie keer twee en de avondvierdaagse en te sporten en te fietsen en te wandelen en de kunstroute te doen en een fijne koningsdag te keren. VVD Ridderkerk vindt het belangrijk dat Ridderkerkers zich veilig voelen en gehoord voelen en serieus genomen voelen door hun bestuur, zodat ze gelukkig zichzelf kunnen zijn op de door hun eigen gekozen manier zonder bemoeienis van de overheid, zodat ze prettig kunnen wonen, werken en leven en leren, zodat ze ervan op aan kunnen niet te veel aan belasting te betalen en dat ze, als ze het nodig hebben, kunnen terugvallen op een goed georganiseerde overheid. VVD Ridderkerk weet natuurlijk uit voorgaande coalitieakkoorden en uit het verleden dat er soms water bij de wijn moet. Niet alles wat wij wilden bereiken in het coalitieakkoord hebben we erin gekregen. Zo hebben we de zondagsopenstelling er niet in gekregen. Maar daar staat ook iets tegenover. We zetten belangrijke stappen en bouwen aan een toekomstbestendig Ridderkerk, bijvoorbeeld doordat de huishoudschool een primaire woonbestemming krijgt. Voorlopig hebben we genoeg ambities ... Daar is die. Nee? Oh, mag echt niet. Oké, oké. Pardon. Voorlopig hebben we genoeg ambities en

uitgangspunten om voor te gaan in de eerstkomende vier jaar en daar samen aan te werken en te ontwikkelen. In een eerder coalitieakkoord, 2014, las ik: samenleving en overheid moeten gelijke tred houden met elkaar. En ik wil daar graag nog aan toevoegen dat in het werk dat ik doe ik vaak zegt: ontwikkelen en groeien betekent dat je moet zorgen dat je relevant blijft met elkaar. Laten we daar ook voorgehouden en elkaar scherp houden de komende vier jaar en alle jaren daarna, in ieder geval tot het jaar 2101. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dat was uw maidenspeech, mevrouw Klaver. Van harte gefeliciteerd. We hingen aan uw lippen en interrupties waren niet toegestaan, want daar gaat de voorzitter over. Maar als mevrouw Kayadoe alsnog ... Nee, ze ziet ervan af. Komt ook nog wel een tweede termijn. Dit was onze eerste termijn en het woord is aan de heer Van Os om daar in eerste instantie op te reageren en dan maken we een tweede termijn. Zullen we het zo afspreken? Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Nou, dank u wel voor ze. Nou, die is enigszins nieuw dan voor mij, maar dat geeft niet. Ik heb een aantal aantekeningen gemaakt per partij die zijn gemaakt. Partij van de Arbeid-GroenLinks die geeft aan dat het een zeer gesloten formatiegesprek is geweest. En dan vraag ik mij toch af, en we zullen het uiteraard niet weten omdat Partij van de Arbeid-GroenLinks niet mee heeft getekend aan het coalitieakkoord, maar als zij wel bij een verkennend gesprek en coalitie vormden gesprekken waren uitgenodigd, of ze dan hadden gezegd in die gesprekken van, op deze manier moeten we het niet doen. We moeten een duidingsdebat gaan voeren en we moeten zorgen dat er openheid gegeven gaat worden over de formatiegesprekken. Nogmaals, we zullen het nooit weten, maar ik vraag het me echt wel af. Daarnaast heeft Partij van de Arbeid-GroenLinks aangegeven dat het coalitieakkoord geschreven is vanuit de bestuurder in plaats van ...

De voorzitter: Mijnheer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Ja, dank u wel voorzitter. Via u, de heer Van Os die zegt, we zullen het nooit weten. Partij 18PLUS was natuurlijk de leidende partij in de formatieonderhandelingen. Zij bepalen in principe het proces. Voor een duidingsdebat was het te laat. Maar als Partij van de Arbeid-GroenLinks inhoudelijke gesprekken, als ze daaraan had deelgenomen, dan hadden we wel voorgesteld om daar eerder een openbaar debat over te voeren. Dank u wel.

De heer Van Os: Ja voorzitter, we zullen het echt nooit weten. Tenminste niet wat betreft dit coalitieakkoord. De heer Rijsdijk gaf nog iets aan. Hij gaf aan dat het coalitieakkoord geschreven is vanuit het bestuur een plaats van de inwoner. Nou kan ik mij een motie van 4 april jongstleden herinneren van Partij van de Arbeid-GroenLinks en die ging over een koopzondag met een maximaal aantal van vier keer per jaar. En op mijn vraag aan de heer Ros van Partij van de Arbeid-GroenLinks hoe vaak hij gesproken had met een ondernemer kwam maar geen antwoord. Dus volgens mij was die motie ook vanuit de bestuurders van Partij van de Arbeid-GroenLinks geschreven in plaats vanuit in dit geval de ondernemer.

De voorzitter: Mijnheer Ros, Partij van de Arbeid-GroenLinks.

De heer Ros: Voorzitter, ze zitten hier met een fractie van vier mensen, waarvan er drie meer dan tien jaar in de raad hebben zitten en wekelijks met inwoners en ondernemers spreken. Dus ik denk wel dat we een motie kunnen indienen op dat vlak en kunnen weten wat er speelt. Daar hoeven we echt niet een apart referendum een dag voor een motie voor te houden.

De heer Van Os: Ja voorzitter, ik denk dat dat geldt voor iedereen in deze raadzaal. Ook degenen die het coalitieakkoord hebben ondertekend, hebben jarenlange ervaring met de volksvertegenwoordigende rol die ze hebben. Dus Partij van de Arbeid-GroenLinks kan ervan uitgaan dat dit mooie coalitieakkoord geschreven is vanuit de inwoner, vanuit ondernemer, vanuit de maatschappelijke instanties in plaats van uit de bestuurder. Goed, richting Leefbaar Ridderkerk. Richting mevrouw Kayadoe dan even persoonlijk. Voorzitter, ik heb in mijn bijdrage aangegeven dat Partij 18PLUS moeite had met een tweetal aantal personen en dat wij daar graag aan willen werken. En het zal geen geheim zijn dat Partij 18PLUS vanuit Leefbaar Ridderkerk zeker op sociale media aardig wat over zich heen heeft gekregen de afgelopen periode. Dus ik doe de handreiking hier in deze raadzaal richting Leefbaar Ridderkerk om die aan te pakken en samen aan het vertrouwen te werken en ervoor te zorgen dat we gezamenlijk staan voor onze inwoners, ondernemers en onze maatschappelijke partners en dat we het op de inhoud gaan doen en niet meer op de man.

De voorzitter: Mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Nou, Partij 18PLUS kan verheugd zijn. Ik heb twee nieuwe mannen naast mij zitten die mij op het hart hebben gedrukt op de inhoud te gaan, vol op de inhoud en zacht op de man. Ik ga het ongetwijfeld verkeerd formuleren, dus ik denk dat het ... Ja, ik krijg straks kloppen als we uit de raadzaal gaan. Dus dan weet u dat.

De voorzitter: Ik weet niet precies hoe dat zit met de verhouding, maar daar moet ze u en ik dan maar eens een gesprek over voeren. Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja, het klinkt heel spannend inderdaad allemaal, voorzitter. Nee, ik ben blij om te vernemen vanuit Leefbaar Ridderkerk, maar zeker vanuit mevrouw Kayadoe, dat daaraan gewerkt gaat worden. En nogmaals, laten we daar ook voor gaan met elkaar. ChristenUnie, de heer Kooijman, die vroeg om een aantal ambities vanuit sociaal domein te benoemen. Ik denk dat ik vanuit één zin aan kan geven dat een groot aantal ambities daarmee bedoeld zijn. Zorg moet bereikbaar, betaalbaar en snel beschikbaar zijn. En ik denk dat we allemaal weten uit de vorige raadsperiode wat ik met dat laatste bedoel, snel beschikbaar moeten zijn. Ook de ambtelijke organisatie moet efficiënt ingericht zijn om daar zorg voor te kunnen dragen en dat is denk ik een mooie ambitie waar we met z'n allen aan moeten kunnen werken. Voorzitter, Echt voor Ridderkerk, mevrouw Van Vliet geeft complimenten.

De voorzitter: Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Heeft u de thee al te pakken, of moeten we even wachten? Ja, dan kan dat. Ja, ik heb uiteraard het coalitieakkoord ook gelezen en zo'n zin die staat er inderdaad in. En waar het mij nou omgaat, van is deze coalitie, de heer Van Os, is die in staat om dat ook te concretiseren? Want dat zijn zinnen, die herken ik ook, die staan ook in de begroting van afgelopen jaar bijvoorbeeld. Dan zijn er ook allerlei dingen die we aan het zijn. Maar wat is nou echt waar deze coalitie van zegt, dit gaan we nu echt aanpakken en dit zijn de concrete invullingen die wij daaraan gaan geven. Of zijn dat nog steeds holle frases en we gaan maar hopen dat het college straks daar ook een concrete invulling van kan maken? Daar ben ik erg benieuwd naar.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dan weer voorzitter. Laat ik één ding helder hier verwoorden, dat is dat ik het niet doen. We doen het met z'n allen. We doen er met de ambtelijke organisatie. We doen het met onze inwoners, met onze ondernemers, met onze maatschappelijke instanties. En wat ik net aangeef, zorg moet bereikbaar,

betaalbaar en snel beschikbaar zijn. Er ligt een mooi beleid, het IBSD, Integraal Beleid Sociaal Domein, waar veel uitvoering staken nog bijkomen. Onze organisatie moet daar wel op ingericht zijn. En we hebben gezien met de beschikkingen op Wmo dat dat de wensen overliet. Nou, juist op initiatief van de ChristenUnie is daar werk van gemaakt, is dat allemaal geregeld en dat moet in de toekomst ook goed blijven. En daar maakt niet alleen deze coalitie, toekomstig college zich hard voor, maar ik denk de gehele gemeente. Voorzitter ...

De voorzitter: Mijnheer Kooijman, dit is wel ... Als u een vraag stelt vind ik het wel fatsoenlijk om ook even het antwoord af te luisteren. Vandaar dat ik even wachtte met u het woord te geven. Mijnheer Kooijman.

De heer Kooijman: Ja, het was een hele lange zin daarna geloof ik. Ja, klopt. Ja, toch even reageren, want ik vind het wel een beetje gemakkelijk om te zeggen van, we zijn er allemaal voor. Nee, dit is deze coalitie die een bepaalde ambitie heeft en ik ben zo benieuwd wat hun invulling gaat zijn van die ambitie. En daar vroeg ik specifiek naar. En inderdaad, laten we hopen dat de motie die ruim is aangenomen van de ChristenUnie de afgelopen periode, om die wachtlijsten snel weg te werken, dat we daar inderdaad met elkaar aan blijven werken om dat niet nog een keer te moeten laten zijn. Maar het gaat juist om, wat is nou die invulling van die ambitie die deze coalitie heeft?

De voorzitter: Mijnheer Kardol.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Volgens mij zijn de verschillende uitdagingen genoemd die uiteraard een verdere uitwerking vragen. Maar waar ik wel benieuwd naar ben is, ik heb de heer Kooijman horen opmerken van, hoe kan je nou binnen het sociaal domein de kosten verlagen, de kwaliteit verhogen? En we weten allemaal dat er een hervormingsagenda regiovisie ligt van Nabij en passend, als titel, met aandacht voor verlaagde kosten voor hoge kwaliteit en domein overstijgende samenwerking en hulp. Neemt u daar dan afstand van, is mijn vraag aan de heer Kooijman.

De voorzitter: De heer Kooijman.

De heer Kooijman: Nee, daar neem ik geen afstand van, maar het gaat erom van wat ... We hebben nu het coalitieakkoord wat voorligt. Deze coalitie heeft bepaalde, kennelijk bepaalde ambities. En ik zie frases in dat document staan, maar dat zijn holle frases nog op dit moment. Ik vraag naar, kunt u dat concreet invullen? En als ik dat zou vragen om veiligheid, dan zou het volgens mij voor alle partijen hier hartstikke makkelijk zijn. Die zeggen ja hoor, dat kunnen we doen. Er komt een extra boa, er komen stadsmariniers, er komen camera's et cetera. Kunnen ze zo noemen. Maar op het moment dat het gaat over sociaal domein ben ik zeer benieuwd, wat gaat nou die concrete invulling worden? Ik heb het nog niet gehoord.

De voorzitter: Ik wou weer naar de heer Van Os gaan, mijnheer Kardol. U krijgt uw tweede termijn nog. Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Ja, ook in mijn eerste termijn heb ik aangegeven dat de heer Kooijman van de ChristenUnie heel goed weet hoe het werkt met een coalitieakkoord op weg naar een collegeprogramma. Dus ik hoop dat de heer Kooijman ook heel scherp zal zijn in dat proces richting het collegeprogramma als hij inderdaad die ambities uitgewerkt wil zien in een document. Dus daar komt zeker het college straks op terug met een collegeprogramma. Echt voor Ridderkerk. Mevrouw Van Vliet die heeft haar complimenten uitgesproken, waarvoor dank. Er zijn inderdaad heel veel raakvlakken tussen de partijen die het coalitieakkoord hebben ondertekend en de standpunten vanuit Echt voor Ridderkerk. Dus we gaan ervan uit dat Echt voor Ridderkerk ook de uitwerking van het coalitieakkoord terug naar het

collegeprogramma waar zij hun standpunten in herkennen zal onderschrijven. Mooi. En toch nog voorzitter ook even hier en public. Ik heb net mijn complimenten uitgesproken richting het college, want na vanavond stopt en waar een nieuw college gevormd gaat worden. En daar heeft de heer Volbregt Smit uiteraard ook deel van uitgemaakt en mevrouw Van Vliet ook. Dus beide ook nog dank voor hun inzet voor Ridderkerk in deze. Er zijn nog wat vragen gesteld.

De voorzitter: Mevrouw Van Vliet.

Mevrouw Van Vliet: Ja, ik wilde net vragen aan de heer Van Os of hij nog antwoord kan geven, maar hij gaat het doen, dus dank u wel.

De heer Van Os: Tenminste ik knikte ja, want ik heb een tweetal vragen staan nog van Echt voor Ridderkerk. Hoe verhoudt het MBR zich tot de adviesraad? Nou, u heeft in het coalitieakkoord kunnen lezen dat we één betrokken en constructieve adviesraad sociaal domein op willen richten. En hoe dat vormgegeven gaat worden en wie dat zijn, dat zien we straks in de uitwerking. Maar het gaat om één adviesraad.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Daarop door vragend. Komt het dan plaats van het MBR?

De heer Van Os: Ja voorzitter, volgens mij geef ik dat precies net aan. Dat we beogen dat er een betrokken en constructieve adviesraad sociaal domein zal zijn. En wie daarin zitten, wie dat zijn, dat zien we straks bij de uitwerking. Maar dat is er één. Laat dat duidelijk zijn. En daarnaast, alle leden moeten ook nog eens in de Ridderkerk wonen. Laat dat ook duidelijk zijn. Tweede vraag die gesteld werd ...

De voorzitter: Mijnheer Rijdsijk: Ja, dank u wel voorzitter. De heer Van Os heeft het onder andere over een constructieve adviesraad. Dan vraag ik me wel af, wat verstaat hij dan onder constructief? En is het juist ook niet heel prettig als een orgaan juist kritisch is en het college een spiegel voorhoudt? Dank u wel, voorzitter.

De heer Van Os: Dank u wel voorzitter. Graag zelfs, als wij straks een betrokken, constructieve adviesraad hebben, dan moet die zal die ook kritisch zijn. Dus graag zelfs. Graag dat je spiegel voorgehouden moet worden. De vraag van mevrouw Van Vliet van Echt voor Ridderkerk over, bedoelt de coalitie een richting met de Centrumring onbedoeld? Nee.

De voorzitter: Mijnheer Rijdsijk.

De heer Rijdsijk: Dank u wel, voorzitter. Dat vind ik in ieder geval een heel positieve insteek ten opzichte van die adviesraad. Nog wel even een vraag voor de zekerheid. Gaat er dan ook niets met de adviezen gedaan worden? We hebben de afgelopen periode gezien dat dat nog wel eens de wensen overliet. Kan de heer Van Os die garantie geven? Dank u wel, voorzitter.

De heer Van Os: Ja voorzitter, eigenlijk zat ik hier een beetje op te hopen. Want ik hoop dat we vanavond met elkaar moeten concluderen dat we niet te veel gaan terugkijken, maar vooruit gaan kijken. Geef het een kans van elkaar straks. De adviezen die gegeven gaan worden, die worden serieus overwogen straks door het college. Ik hoop dat de partijen hier inderdaad had zelf ook hebben kunnen ervaren met de input die zij hebben gegeven voor het coalitieakkoord, dus we gaan heel serieus om met onze partners. Voorzitter, de vraag ...

De voorzitter: Mijnheer Van Os, komt u al bijna tot een afronding?

De heer Van Os: Nou voorzitter, ik probeer hier nog steeds antwoord te geven op mevrouw Van Vliet.

De voorzitter: Dat snap ik, maar ik dring toch een klein beetje aan, dan kunnen we de tweede ronde doen.

De heer Van Os: Ja, hartstikke goed. Maar volgens mij is het ook de laatste vraag die ik genoteerd heb van alle input die geleverd is. Eenrichtingsverkeer, Centrumring met een vrij liggend fietspad. Nee, wat we bedoelen is, we gaan kijken naar de ontsluiting van het centrum Centrumring, waarbij het uitgangspunt is een vrij liggend fietspad. En dat kan misschien gewoon met tweerichtingsverkeer zijn. Volgens mij heb ik zo alle opmerkingen en vragen beantwoord.

De voorzitter: Nou, dat is heel mooi; wij aan de tweede termijn waar we zeker niet meer tijd voor hebben dan de eerste termijn. We zijn over de helft, dus ik vraag u wederom u enigszins te beperken. We houden dezelfde volgorde aan. Het woord is aan Partij van de Arbeid-GroenLinks, mijnheer Rijsdijk.

De heer Rijsdijk: Ja, dank u wel voorzitter. Laat ik dan beginnen met de vragen die nog aan mij gesteld is. Er werd gezegd, u schetst met kansenongelijkheid, schuldenproblematiek, de impact van corona, de oorlog en de inflatie op de inkomenspositie van de inwoners. Vooral landelijke problemen. De vraag is alleen, wat is een landelijk probleem op het moment dat je eigen inwoners, je Ridderkerkse inwoners dat voelen? Dan is het ook een lokaal probleem. Je kan als gemeente niet alle problemen oplossen, maar wat je wel kan doen, is de scherpe kantjes van rijksbeleid afhalen of al een stapje zetten waar de landelijke overheid dat nog niet doet. Ik zou eigenlijk willen zeggen, onze inwoners zijn te belangrijk om aan de trage besluitvorming in de Tweede Kamer over te laten. En om dan ook maar gelijk twee voorbeelden ...

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja voorzitter, de heer Rijsdijk van Partij van de Arbeid-GroenLinks geeft aan dat je als lokaal bestuur de scherpe randjes van de landelijke overheid af kan halen, maar dat betekent ook dat haar financiële middelen voor nodig zijn en dan moeten er keuzes gemaakt worden. En zegt Partij van de Arbeid-GroenLinks dan als die keuze gemaakt moet worden en we hebben het financieel niet al te breed, dat we dan bijvoorbeeld een zwembad moeten sluiten om die landelijke problematiek lokaal op te kunnen lossen?

De heer Rijsdijk: Het is waar wat de heer Van Os zegt, voorzitter, dat het om keuzes maken gaat. Maar waar een coalitieakkoord ligt wat nog ver van concreet ingevuld is, is het ook niet aan mij vanavond om die keuzes te maken. Wat ik wel al in de eerste termijn heb aangegeven, is dat wij in een aantal opzichten andere keuzes zouden maken. Om daar ook maar gelijk twee voorbeelden van te geven, de toeslagenaffaire was een landelijk probleem. Maar als je ziet hoe voortvarend dat door Rotterdam wordt opgepakt, dan zijn die inwoners daar echt mee gebaat. En om een voorbeeld ook dicht bij huis te geven, in Dordrecht daar is in 2021 miljoenen uitgetrokken om de kansenongelijkheid in het onderwijs te verkleinen door leerachterstanden weg te werken. Op die manier kun je als lokale overheid je steentje bijdragen en dan gaat het inderdaad om keuzes die je maakt. Dan misschien maar een camera minder, maar wel een aantal leerlingen meer die met een goede uitgangspositie naar het middelbaar onderwijs of het hoger onderwijs gaan. Dat zijn keuzes die je maakt. Voorzitter, er zit een volle publieke tribune vanavond. En hoewel ik graag wil geloven dat al die mensen geïnteresseerd zijn in politiek, denk ik dat ze hier vanavond ook om een andere reden zitten. Een feestelijke reden. We hebben nog vier jaar de tijd met elkaar om de discussie op de inhoud te voeren. Dat zullen we ook doen op een wijze die u van onze partijen gewend bent. Constructief, maar ook zeker kritisch en volop met

voorstellen komend als wij denken dat het beter of anders kan. Zo zullen we er ook deze vier jaar weer in zitten. Een paar opmerkingen ter afronding. Er liggen grote uitdagingen voor. Dat is al een aantal keren aangegeven, zoals ook met de hervormingsagenda jeugd. Wel de oproep aan de toekomstige wethouders om de raad nauw bij die keuzes te betrekken, de hele raad, en daarover ook te laten meedenken, zodat we met elkaar tot het beste voor Ridderkerk kunnen komen. Wij hopen wat dat betreft ook op een goede samenwerking tussen oppositie en coalitie. En zoals u weet, spelen wij altijd op de bal, op de inhoud en niet op de man. Ter afsluiting, Partij van de Arbeid-GroenLinks blijft staan en staat voor een sociaal, duurzaam en inclusief Ridderkerk, waarin iedereen welkom is en volwaardig mee kan doen, ongeacht leeftijd, huidskleur, culturele achtergrond, inkomen, talenten en seksuele voorkeur. Wij bouwen aan vertrouwen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Leefbaar Ridderkerk, mevrouw Kayadoe.

Mevrouw Kayadoe: Dank u wel, voorzitter. Ik heb het nog even opgezocht. Ik had nog een dingetje staan over de wet wapens en munitie. Die wet is aangepast op 1 februari 2022. En de motie die wij samen met Partij 18PLUS hadden ingediend is van voor die tijd, dus vandaar dat we het ook nog eventjes zo benoemd hebben.

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja voorzitter, richting mevrouw Kayadoe, laten we dan hopen dat onze motie als voorbeeld heeft gediend voor de landelijke overheid als de wet hebben aangepast. We hebben gezien dat onze motie eerder over het lokaal toewijzen van huurwoningen ook heeft geleid tot een hoger percentage. Dus vanuit Ridderkerk kunnen we echt die landelijke overheid wel bereiken. Mooi.

Mevrouw Kayadoe: Maar goed, dan is dit punt in ieder geval ook weer opgelost en wellicht krijgen wij alle credits. Dat zou leuk zijn, maar laten we eerst even zorgen dat de Rotterdamse toestanden, de Rotterdamse problematiek een halt toeeroepen wordt. Dat lijkt me voor nu even veel belangrijker dan eerlijk te krijgen over wat dan. De opmerking van de beide mannen die is me inmiddels verteld. Zacht op de man en hard op de feiten, dus wat dat betreft heb ik dat nu ook weer even rechtgezet. Dat scheelt mij ook wel wat. Voor de rest is er al het nodige gezegd. Wij gaan daar niet heel veel aan toevoegen. Wat leefbaar Ridderkerk betreft zou er de komende periode met dit coalitieakkoord wel eerst preventie en vervolgens handhaven op vele vlakken over moeten zijn. Dit zou volgens ons als een rode draad erdoorheen te blijven lopen, want we willen immers allemaal een toekomstbestendig, leefbaar Ridderkerk. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. ChristenUnie, de heer Kooijman.

De heer Kooijman: Ja, dank u wel voorzitter. Ja voorzitter, ik had in de eerste termijn wat vertraging opgelopen, maar die heb ik gelukkig zojuist in de termijn van de heer Van Os weer in weet te halen, dus dat is mooi. Ik hou het kort in de tweede termijn. Een ding wil ik noemen wat ons ook echt wel opvalt in dit coalitieakkoord en dat is dat de diverse onderwerpen vanuit de vorige raadsperiode opnieuw tegen het licht worden gehouden of aangepast. Ik denk aan de klepbeweging, het Oosterpark en de huishoudschool. Veertien van de zestien huidige coalitiezetels stemde in de afgelopen periode voor en toch gaan we alles opnieuw bezien. Het getuigt niet van de vaste koers. En wat een geld, ambtelijke capaciteit en tijd wordt hier opnieuw op ingezet. Is die barorganisatie nu wel het probleem of is te zwabberen de koers vanuit de politiek gewoon niet meer te volgen voor de ambtenaren straks? Voorzitter, we maken ons staan wel zorgen om. En tot slot, ik hoorde een uitnodiging van de heer Van Os om mee te gaan schrijven aan het collegeprogramma. De beoogde wethouders hebben mijn contactgegevens, dus ik doe daar graag aan mee. Hoe dan ook, de ChristenUnie zal

alle komende voorstellen op een positieve manier gaan kijken en we hebben allemaal het beste voor Ridderkerk voor. Ik wens ons allen veel succes.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Vliet, Echt voor Ridderkerk.

Mevrouw Van Vliet: Dank u wel, voorzitter. Ja, dank aan de heer Van Os voor de beantwoording van de vragen die EVR heeft gesteld. Graag vernemen wij nog wel hoe de coalitie samen met het Rijk en zorgaanbieders werkt aan de totstandkoming van een landelijke hervormingsagenda jeugd. Nogmaals, het coalitieakkoord is ambitieus en wij herkennen er veel van onze eigen standpunten in. We kijken daarom ook uit naar het collegeprogramma waarin de ambities nader worden uitgewerkt. Ook kijken wij uit naar een goede samenwerking met alle raadsleden, ongeacht coalitie of oppositie. En dat geldt ook voor de wethouders. We staan immers met z'n allen voor een beter Ridderkerk. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man, Burger op 1.

Mevrouw Van Nes-de Man: Ja, dank u voorzitter. Het coalitieakkoord is best wel algemeen en oppervlakkig. Wat ons wel steekt, is dat er meer beleid wat van harte ondersteund is in de vorige coalitieperiode en de ChristenUnie verwees daar ook al naar, nu op de schop gaat. En dan denk ik aan HOV, dan denk ik aan de voormalige huishoudschool waarvan net door de VVD al gezegd is, dat worden woningen. Daar liggen heel veel beloften naar sociale instellingen. Dat is het probleem. Daar mochten we niet op interrumperen. Dat is jammer. De Centrumring gaat op de schop. Er liggen nog heel veel plannen die veel geld kosten. Denk ik aan de drie nieuwe basisscholen en ik denk aan de geluidswal en we hopen van harte dat deze wel doorgang kunnen vinden. Verder kijken we uit naar een nieuwe coalitie ...

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

Mevrouw Van Nes-de Man: Een nieuw college ...

De voorzitter: Mijnheer Van Os.

De heer Van Os: Ja voorzitter, dank u wel. Ik hoor mevrouw Van Nes-de Man van Burger op 1 het niet hebben over het Essenlaantje en de ingeving van de plannen van het Oosterpark. Is ze daar dan wel positief over? Was ook in de vorige periode besloten.

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dan ga ik nog tegen u zeggen, hij heeft niet goed geluisterd. Die heb ik in de eerste termijn genoemd, maar dat was op de val van, u moet afronden. Dus die heb ik wel degelijk benoemd en daar ben ik ontzettend blij mee, maar die is benoemd. Ik ben beperkt in de tijd, dus daar komt het door. Verder kijken wij uit naar een nieuwe coalitieperiode. Wij zitten in de oppositie. We gaan er met de schouders onder en we maken er met elkaar het mooiste van voor Ridderkerk. Dank u.

De voorzitter: Mijnheer Van Os, Partij 18PLUS?

De heer Van Os: Nee, geen tweede termijn, voorzitter. Ik vond het mooi, ik vond het leuk. Een levendig debat vandaag ...

De voorzitter: Na afloop mag u nog een keer ...

De heer Van Os: Echt? Oh, zes termijnen gewoon op een avond. Fantastisch.

De voorzitter: Ja, het houdt maar niet op. Mijnheer Kardol, SGP. Mevrouw Van Vliet?

Mevrouw Van Vliet: Ja, nu doet die het. Dank u wel, voorzitter. Nou, ik vind het jammer dat de heer Van Os niet ingaat op mijn laatste vraag. Misschien dat hij dat alsnog kan doen. Over die landelijke hervormingsagenda jeugd.

De voorzitter: Ik zie helemaal niets. Mevrouw Ripmeester, Partij van de Arbeid-GroenLinks.

Mevrouw Ripmeester: Dank u wel voorzitter. Kunt u aangeven hoeveel termijnen de heer Van Os krijgt?

De voorzitter: Van mijn part krijgt hij er acht. Het is maar net hoeveel u denkt dat hij nodig heeft. De afspraak is, de heer Van Os licht het coalitieakkoord toe, dan vervolgens krijgt de hele raad het woord waar de heer Van Os ook onderdeel van uitmaakt, daarna mag de eerste onderhandelaar antwoord geven op vragen en vervolgens voor een tweede termijn de hele raad, waar de heer Van Os ook weer deel van uitmaakt. En dan mag hij nog even reageren op ieders tweede termijn. Dat is hoe het is, of u daar nu blij mee bent of niet. Mijnheer Van Os, gaan van.

De heer Van Os: Zeker voorzitter, want voor alles moet een eerste keer zijn en ik heb in de periode vanaf 2014 nooit het verwijt gekregen dat ik lang van stof ben, maar voor alles een eerste keer. Hartstikke goed. Mevrouw Van Vliet die vroeg nog naar de landelijke hervormingsagenda. Mevrouw Van Vliet weet ook, als voormalig dagelijks bestuurder, dat we een VNG hebben, VNG-congres waar ook moties worden ingediend. En Ridderkerk die ondertekend heel veel van die moties als het op zulke vraagstukken aankomt. En voorzitter, dan in mijn negende termijn ga ik nog even in zijn algemeenheid in op alles wat gezegd is.

De voorzitter: Mijnheer Kardol, SGP.

De heer Kardol: Dank u wel, voorzitter. Het is mooi om woorden te hebben gehoord als felicitaties. Er zijn complimenten geuit en kritische kanttekeningen geplaatst vanavond. En ook al zijn er wat woorden als verwijtend gevallen is het mooi dat er wordt uitgekeken door deze raad naar een vruchtbare samenwerking. Afsluitend zou ik willen zeggen van nou, als het ons lukt om deze periode individuele partij overgevoeligheden niet tot universele beginselen te maken van beleid, dan komt het goed. Dank u.

De voorzitter: We zijn er allemaal even over na aan het denken, mijnheer Kardol. We gaan naar de heer Overheid, CDA.

De heer Overheid: Dank u wel, voorzitter. Ja, als tweede termijn heb ik niet echt nog andere aanvullingen. Ik sluit mij een beetje aan bij de woorden van de heer Kardol. Zowel positieve als negatieve geluiden gehoord en het CDA is blij dat ze toch kunnen aanhaken en de verantwoordelijkheid kunnen nemen voor Ridderkerk. En dat hopen we ook echt van harte om dat met de gehele raad gewoon in goede harmonie te gaan doen de komende jaren. En daar wens ik ons allen heel veel succes mee. Dank u.

De voorzitter: Tot slot mevrouw Klaver van de VVD.

Mevrouw Klaver: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde graag reageren op de opmerking van mevrouw Van Nes van Burger op 1 over dat ze niet kon interrumperen tijdens mijn maidenspeech. Had wel gemogen, maar het mocht niet van de voorzitter. Ja. De VVD Ridderkerk is van mening dat de primaire bestemming voor wonen

op de huishoudschool een goede keuze is. Dat staat ook in het coalitieakkoord. De laatste stand van zaken is dat er een onderzoek aangekondigd, dat ervoor gestemd was voor een onderzoek voor een combinatie van maatschappelijke organisaties en woningen op die plek. En uiteindelijk zijn we in gesprek gegaan met de coalitiepartners en voor zover ik coalitiepartners mag zeggen, dat weet ik eigenlijk niet, over dat het een goed idee is om voor een primaire woonbestemming te kiezen op die plek. Verder heeft de VVD verder geen behoefte ...

De voorzitter: Mevrouw Van Nes-de Man die wil nu interrumpen. Nu krijgt ze wel het woord. Daar gaat de voorzitter over. Zo is het nu eenmaal geregeld hier in de zaal. Mevrouw Van Nes-de Man, ga je gang.

Mevrouw Van Nes-de Man: Dank u, voorzitter. Ik wil het voor een keer zeggen: het is Van Nes en niet Van Es en dat klinkt heel zeikerig, maar ik hoor dat zo vaak. Dus misschien, mevrouw Klaver. Wat ons daar een beetje insteekt, is er is inderdaad gesproken over er zou woningbouw kunnen en sociale partners zouden erin kunnen. Is een heel onderzoek geweest. Er zijn gesprekken geweest met de kledingbank, de fietsbank, de food company met de stichting Moed en met nog veel meer organisaties die blijkbaar, of zo leek het, dolgraag in de huishoudschool wilden zitten. Die is eigenlijk een soort worst voorgehouden. Met name de kledingbank, die zit in een oud pand wat te klein wordt en die hadden daar graag naartoe gegaan. Dat wordt ze nu afgenomen. Dus hoe betrouwbaar bent u nu straks als overheid, als u zegt nou, eerst was het allemaal een sociale bestemming, toen werd het misschien deels wonen en een onderzoek na ...

De voorzitter: Ja, ik ga ingrijpen. Voor een interruptie is dit echt veel te lang. Uw vraag is ...

Mevrouw Van Nes-de Man: In hoeverre bent u een betrouwbare overheid naar dat soort organisaties toe?

De voorzitter: Mevrouw Klaver.

Mevrouw Klaver: Dank u wel, voorzitter. VVD Ridderkerk is er altijd voor woningbouw op die locatie en in hoeverre de overheid een betrouwbare partner is, daar kan ik het antwoord op geven dat het een het ander niet per se uitsluit. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. En tot slot voor de achttiende keer de heer Van Os.

De heer Van Os: Ja, dank u wel voorzitter. Ik wil eigenlijk nog even een interruptie plaatsen op het feit dat mevrouw Van Nes-de Man naar voren bracht over de maatschappelijke partners die in de huishoudschool gehuisvest zijn. We hebben daar in de vorige raadsperiode met elkaar over gesproken, constateert dat er vele miljoenen euro's nodig zijn en dat we tot een kostenprijs dekkende huur zouden gaan ook voor die maatschappelijke partners. Er zitten ook commerciële bedrijven in de huishoudschool. Daar moet je een marktconform huren voor rekening, dus die partijen wisten al dat de huur enorm omhoog zou gaan. We zijn gewoon een betrouwbare overheid ook nog steeds met dit coalitieakkoord, waarbij we zeggen dat het een primaire woonbestemming krijgt. Volgens mij is daar ook een andere mens voor aangenomen, dat wonen zeker een bestemming zou kunnen zijn voor de huishoudschool. Dus ik wel wegblijven dat we onze maatschappelijke partners in de huishoudschool tekortdoen. Daarnaast, maar dan zet ik heel even een andere pet op, maar mevrouw Van Nes-de Man die weet hoe dat af en toe kon zijn, met verschillende petten op werken, daarnaast voorzitter, moet ik aangeven dat er ook gewoon gesprekken worden gevoerd met de partijen die zojuist door mevrouw Van Nes-de Man naar voren zijn gekomen. Als laatste, voorzitter, in mijn achttiende termijn inderdaad, wil ik aangeven dat ik enorm genoten van dit debat. Het is een mooi raadsdebat geworden en dat is ook wel logisch, want er zit eigenlijk voor de rest niemand anders dan u, voorzitter. Maar

collegeleden anders dan u zit er niet. En ik hoop echt dat de komende periode en dan in de woorden van de heer Kooijman van de ChristenUnie, dat we met z'n allen het beste met Ridderkerk voor hebben, dat we een mooi debat weten te voeren en dat we mooie besluiten kunnen nemen en het belang van onze Ridderkerkse samenleving. Dank u wel.

De voorzitter: De coalitie ligt voor om voor kennisgeving aan te nemen en ik stel vast dat dat ook is gebeurd.

5. Verkiezing, benoeming (aanvaarding) en beëdiging wethouders

De voorzitter: Komen we bij agendapunt vijf, maar ik kijk even in de rondte. Er schijnt wel behoefte te zijn aan een klein sanitair stopje, maar ik vraag wel oog voor de gevulde publieke tribune wiens geduld we wel op de proef stellen. Tien minuten. Tien minuten schorst de vergadering. Zijn we klaar voor de tweede helft? Die start met een interessante vraag, dames en heren, dames en heren, dames en heren. Juist. Ik voel me net een juf. Gehoorzaam. Ik wil starten met de vraag in de richting van de heer Van Os wat de onderhandelende partijen voorstellen ten aanzien van het aantal wethouders en is er nog iets te vertellen over het volledige of deeltijdfuncties? De heer Van Os.

De heer Van Os: Dank u wel, voorzitter. Partij 18PLUS, SGP, CDA en VVD stellen vijf wethouders in voltijdfunctie voor.

De voorzitter: Daar mag de raad wat van vinden. Is er iemand die daarover het woord wil voeren? Zijn er fracties die geacht willen worden tegen dit voorstel te zijn? Dat is niet het geval. Dat is vastgesteld. Vijf fulltime. Nu gaat het echt ... Stemmen over personen gebeurt schriftelijk. Over de stemwijze heeft u uitvoerig uitleg gehad. Dat ga ik niet nog een keer in het openbaar doen. Belangrijk is wel dat u even op moet letten. U vindt de stembriefjes op uw desk. Evengoed checken of u één stembriefje per keer inlevert, anders moet de hele stemming over, als dat niet goed is. Dus let op, één briefje, dat er niet iets achter blijft plakken. Vindt u het goed dat de griffier en ik het stembureau vormen? Dat vergt een besluit. Ja. Ik zie nergens nee? Hier en daar een twijfeltje. Onze griffier kan uitmuntend tellen. Dat is alvast besloten. Ik mag meetellen deze reis. Eens even kijken. Ik moet even iets aan u vertellen over integriteit voordat wij verdergaan met de individuele wethouderskandidaten. Integriteit is van het grootste belang voor het goed functioneren van en het vertrouwen in het openbaar bestuur. De bijzondere positie van de overheid ten opzichte van burgers vereist dat de overheid aan de hoogst mogelijke eisen van integriteit voldoet. Voor kandidaat wethouders geldt dat zij primair zelf verantwoordelijkheid dragen voor een integriteit. De politieke partij die hen voordraagt heeft daarbij ook een verantwoordelijkheid en in de gemeentewet is opgenomen dat de burgemeester de bestuurlijke integriteit van de gemeente moet bevorderen. De uiteindelijke benoeming van een wethouder is aan u, aan de gemeenteraad. Om de integriteit van kandidaat wethouders te toetsen, zijn er risicoanalyses integriteit ontwikkeld die tot doel hebben om mogelijke integriteitsrisico's in kaart te brengen en daarover met de kandidaat wethouders het gesprek te voeren om de bewustwording van deze risico's te vergroten. En daartoe heb ik ook opdracht gegeven. Op basis van de informatie en op basis van hetgeen de onderzoeker in gesprek met de kandidaat wethouders heeft gewisseld, is de onderzoeker tot een inschatting gekomen die ik met de raad zal delen alvorens tot benoeming over te gaan. Dat was het verhaal van de integriteit. Ik hoop dat iedereen dat heeft begrepen. Dan gaan we de eerste post openstellen. Wie wordt genomineerd voor de eerste post van de wethouderskandidaten? Mijnheer Westbroek.

De heer Westbroek: Ja, dank u wel voorzitter. Het is allemaal geen verrassing, maar ik ben verheugd u te melden dat Partij 18PLUS als eerste Henk van Os voor wil dragen. De afgelopen collegeperiode heeft hij

bewezen het wethouderschap goed in de vingers te hebben. Ik vraag de heer Van Os dan ook voor als kandidaat wethouder. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog meer kandidaten nominaties voor deze eerste post? Wil iemand het woord voert over deze kandidaatstelling? Dat is niet het geval. Dan gaan we over tot stemming. Nadat ik u vertelt het ... De spanning een beetje opvoeren. Op dit moment zijn er geen direct voorzienbare integriteit risico's verbonden aan de benoeming van de kandidaat Van Os. Dat kunt u meenemen in uw afweging. Briefje invullen zoals uitgelegd in het uitvoerige schrijven en dan gaat de bode de briefjes ophalen. Uitgebracht zijn 29 stemmen, waarvan 28 geldig. 21 voor de heer Van Os, vijf daartegen en twee voor de heer Rottier, waarmee de benoeming voor de heer Van Os een feit is. Knal. Spannend, hè? Het tellen van de stemmen duurt even. Nou, het is een, hoe dit nu weer die problematiek uit te drukken, een papier wat aan elkaar vastgehecht is, zodat foutjes in een klein boekje zitten. Zijn er nominaties voor de tweede post? Mijnheer Westbroek.

De heer Westbroek: Dank u wel, voorzitter. Fleur Stip. Fleur heeft een achtergrond als econometrist en is de laatste jaren werkzaam geweest als data-scientist. Na de oprichting van Partij 18PLUS werd als eerste benaderd om zich aan te sluiten bij partij. Daar hoefde Fleur niet lang over na te denken. Met haar ervaring als eerste burgerraadslid vanaf 2014 en raadslid vanaf 2019 is ze zeker bekend met het lokale bestuur. Daarnaast heeft Fleur zowel in 2018 als in 2022 de coalitie onderhandelingen met Henk voert. Ik draag mevrouw Stip dan ook met genoegen voor als kandidaat wethouder. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Is er iemand die daarover het woord wil voeren? Pardon. Oh, dat moet ik eerst. Zijn er nog andere nominaties voor deze post? Iemand die het woord wil voeren voordat we over kunnen gaan tot benoeming? Zijn er op dit moment geen direct voorzienbare integriteit risico's verbonden aan de benoeming van kandidaat mevrouw Stip. Niets staat ons in de weg. Wilt u de briefjes invullen? Dan gaan wij ze weer tellen en de bode komt het ophalen. De uitslag. Uitgebrachte stemmen: 29, waarvan geldig 26. 26 stemmen. Zeventien voor mevrouw Stip, twee voor mevrouw Ripmeester en zeven tegen, zodat de benoeming een feit is. Voor de derde post. Wie mag ik het woord geven voor de nominatie voor wethouder nummer drie? Mijnheer Kardol.

De heer Kardol: Dank u, voorzitter. Met alle plezier draag ik Kees van der Duijn Schouten voor als wethouder. Een aanbeveling is wat mij betreft niet nodig. Het is de raad om zich uit te spreken. Dank u.

De voorzitter: De onderzoeker heeft mij laten weten dat er op dit moment geen direct voorzienbare integriteit risico's verbonden zijn aan de benoeming van kandidaat Van der Duijn Schouten, zodat dat de benoeming niet in de weg hoeft te staan. Nu is het aan u. Wilt u uw stembriefjes ... Zijn er nog tegenkandidaten? Ja, ik leer het nooit dit, echt. Zijn er nog meer kandidaten voor die derde? Ik ging ervan uit van niet. Wilt u stemmen? Dames en heren, mag ik even uw aandacht voor het feit dat onze bode rondgaat met een kunstvoorwerp. Een specifieke Ridderkerks kunstvoorwerp wat toepasselijk is in deze raad. Daar zijn prijsvragen voor uitgeschreven. De kunstenaar heet Eilish Melick. Zij heeft destijds het project geworden zodat wij dit niet kunnen gebruiken in plaats van een hoge hoed of een blikken trommel. Er zijn uitgebrachte 29 stemmen, waarvan 28 geldig. Negentien stemmen voor de heer Van der Duijn Schouten, zes daartegen. Eén stem voor mevrouw Kayadoe, één stem voor de heer Ros en één stem voor de heer Ripmeester, zodat de benoeming ... Wat? Zei ik de heer Ripmeester? Nou, daar hoef je ook geen huisarts voor te wezen zou ik denken. Nou, daarmee is de benoeming wel een feit. Eens even kijken, want nu wordt het echt ingewikkeld, mensen. Is er een nominatie voor de vierde post? Mijnheer Overheid.

De heer Overheid: Dank u, voorzitter. De afgelopen vier jaar is de heer Peter Meij ook wethouder geweest. Met deze ervaring is en zijn eerdere ervaring als gemeenteraadslid dragen wij een solide en betrouwbare kandidaat voor. Het CDA Ridderkerk vraagt dan ook graag de heer Peter Meij voor als kandidaat.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er meer nominaties? Dat is niet het geval. Op dit moment, zo heeft de onderzoeker mij laten weten, zijn er geen direct voorzienbare integriteit risico's verbonden aan de benoeming van de kandidaat Meij, zodat een benoeming dat punt zou mogelijk zijn. Alleen moet u zijn opgevallen, de heer Meij zit helemaal niet in de raad, dus hebben wij wel even de commissie geloofsbriefjes nodig. Daarom krijgt de heer Alkema het woord.

De heer Alkema: Dank u wel, voorzitter. Namens de commissie voor het onderzoek geloofsbriefjes kan ik u het volgende mededelen. Op grond van bepaald in artikel zes van het reglement van orde van de raad dient de commissie voor het onderzoek van de geloofsbriefjes een onderzoek in te stellen naar de voor het wethouderschap voorgedragen kandidaat van buiten de raad. De gemeenteraad stelt dat voor het wethouderschap voldaan moet worden aan de vereisten voor het lidmaatschap van de raad en dat een groot aantal in de wet genoemde betrekkingen niet bekleedt nog worden. Uit onderzoek van de stukken is ons gebleken dat de heer Peter Meij geen openbare betrekking heeft die de wet niet toestaat en voldoet aan de eisen voor het raadslidmaatschap en daarmee aan de vereisten voor het wethouderschap. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Was een soort uw tweede opstart in uw maidenspeech. Van harte gefeliciteerd. En niets staat ons in de weg om tot stemming over te gaan, dus ik verzoek u de stembriefjes weer in te vullen, zoals u tot nu toe op voortreffelijke wijze heeft gedaan. Dan komt de bode weer langs. Uitgebracht zijn 29 stemmen. 21 voor de heer Meij, vier daartegen. Twee stemmen voor de heer Ros, één voor de heer Mijnders en één voor de heer Overheid, zodat de benoeming een feit is. Wil iemand een kandidaat nomineren voor de vijfde post? Mevrouw Klaver.

Mevrouw Klaver: Dank u wel, voorzitter. De fractie van de VVD Ridderkerk stelt ter benoeming als wethouder voor de heer Edward Piena, die inmiddels ruim acht jaar gemeenteraadslid is en eigenlijk geen nadere introductie behoeft. Ik doe het toch een beetje. We kennen hem als iemand die geïnteresseerd, behulpzaam, constructief is en benaderbaar voor velen en vinden daarom dat hij een uitstekende staat van dienst heeft om de post van wethouder te vervullen. Dank u wel.

De voorzitter: Zijn er nog meer nominaties? Dat is niet het geval. De onderzoeker heeft mij aangegeven dat er op dit moment geen direct voorzienbare integriteit risico's verbonden zijn aan de benoeming van de kandidaat de heer Piena, zodat er geen beletselen zijn om tot benoeming over te gaan. Zullen wij stembriefje invullen op de bekende wijze? Uitgebracht zijn 29 stemmen. 25 ... Nee, dan is ... Geldige stemmen: 27. Voor de heer Piena: 25 stemmen. En twee voor de heer Rijsdijk, zodat de benoeming voor de heer Piena een feit is. Und jetzt. Mag ik vijf wethouders vragen, nee, de benoemde wethouders, zover zijn we nog pas, ver zoeken naar voren te komen hier zodat we u goed kunnen zien? In een door u zelfgekozen volgorde. Daar gaan we verder als het goed is morgen over praten. Ik ga en u vragen of u uw benoeming aanvaard. Henk van Os? Fleur Stip? Kees van der Duijn Schouten? Peter Meij? Edward Piena? Het enige wat ons dan nu nog te doen staat is de eed of de verklaring en belofte. Als u de eed aflegt, steekt hij twee vingers van uw rechterhand omhoog, aaneengesloten twee vingers. En dan zegt hij: zo waarlijk help mij God almachtig. Anders zegt u: dat verklaar en belof ik. Ik denk dat dat duidelijk is. U heeft het allemaal wel eens meegemaakt. Mag ik u allen verzoeken op te staan? Ik zweer of ik klaar dat ik om tot wethouder benoemd worden rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of welk voorwendsel dan ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer of ik verklaar en belof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch middelen enig geschenk of enige belofte

heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer of ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als wethouder naar eer en geweten zal vervullen. Henk van Os.

De heer Van Os: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Fleur Stip.

Mevrouw Stip: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Kees van der Duijn Schouten.

De heer Van der Duijn Schouten: Zo waarlijk help mij, God almachtig.

De voorzitter: Peter Meij.

De heer Meij: Zo waarlijk help mij, God almachtig.

De voorzitter: Edward Piena.

De heer Piena: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Mag ik u allemaal van harte feliciteren met deze fantastische benoeming? We gaan er een mooie tijd van maken. Ergens in de zaal staan uw bloemen op uw ... Oh, hier. Daar staan ze. U mag een plekje zoeken achter de wethouderstafel, behalve natuurlijk ... Het feliciteren komt straks. Ja. Ik denk Kees, dat je even moet blijven staan in het midden, zodat wij je goed kunnen zien. Namelijk, bij uw aantreden morgen vindt u de schaal in uw werkkamer als u afscheid neemt als raadslid. Dat geldt voor jullie, voor Fleur Stip en Edward Piena en ook voor Kees van der Duijn Schouten, die mij daaraan staat te kijken. Een beetje van die grote, angstige ogen in koplampen. Het doet geen pijn. Ik ga je wat vertellen. Met jouw benoeming tot wethouder, Kees, eindigt van rechtswege jouw raadslidmaatschap. Een raadslidmaatschap dat begon op 11 maart 2010 en daarmee heb je drie volle raadsperiodes volgemaakt en dat is twaalf hele jaren. Acht jaar, twee raadsperiodes, was je voorzitter van de SGP en de laatste vier jaar was je ook nog commissievoorzitter. Je grootste deskundigheid ligt op het terrein van financiën. Sturing en controle zijn onderwerpen die je op het lijf geschreven zijn. De vorige portefeuillehouders financiën, moet ik wel even vertellen, die hebben dat wel geweten. Het is vaker dan eens voorgekomen dat naar aanleiding van de ontdekking van jou er een rade moest komen op de begroting of op de jaarstukken. Als het goed is, kan dat vanaf heden niet meer gebeuren. Je bent altijd zeer oplettend en scherp geweest. Je beheerst het ambacht van het raadswerk. Je kent je verantwoordelijkheid en je staat voor je kiezers en de standpunten van de partij. Een stap naar het wethouderschap is een stad die je niet eenvoudig neemt. Een mooie functie, maar een die weinig zekerheid biedt en echt geen opstapje is naar een mooie functie daarna. Dat je die stap hebt willen nemen geeft aan je verantwoordelijkheidsgevoel en je inzet voor de Ridderkerkse samenleving. Een inzet die je de afgelopen twaalf jaar al hebt laten zien als raadslid. En als waardering daarvoor heeft het zijne Majesteit de Koning behaagt je te benoemen tot lid in de orde van Oranje-Nassau. Daar mag een applaus op komen. Ik ga je de versierselen even opspelden. Gefeliciteerd met je vader. Hier zitten dragers insigne Kees, die geef ik je meteen. Maar die, die je nu op hebt, die mag je tot op je pyjamasje dragen vanavond, ja. En die mag dan op je zondagse pak en als het nu volgend jaar weer koningsdag is, mag je die hele medaille op en dan nodigen we je uit voor de oranjereceptie. En daar hoort ook een grote doos bij. Die vind je morgen op je werkkamer, zodat

je nu niet hoeft te sjouwen, behalve met al je bloemen. Je mag zitten. Ik doe dat dus wel vriendelijk, toch? Eens even kijken, hoor. Ik heb hier staan om nog wat te doen.

6. Eventueel onderzoek geloofsbrieven (bij ontstane vacatures na benoeming wethouders uit de raad) en toelating en beëdiging raadsleden

De voorzitter: Vier wethouders vanuit de raad. Dat betekent daarmee vier vacatures en daarvoor wil ik even opnieuw de voorzitter van de commissie geloofsbrieven het woord geven. Mijnheer Alkema, ga uw gang.

De heer Alkema: Dank u, voorzitter. In het door de wethouders benoeming ontstane raad vacatures is voorzien door de voorzitter van het Centraal Stembureau. Zij heeft benoemd verklaard tot lid van deze raad Michel Borst, Samantha Gerritsen, Jeroen Sluimers en Teunis van Swienen. De commissie voor het onderzoek van de geloofsbrieven heeft de geloofsbrieven en de andere stukken die de kieswet eist ontvangen en onderzocht. Deze stukken zijn door de commissie in orde bevonden. Gebleken is dat deze benoemde leden en in de gemeentewet gestelde eisen voldoen. De commissie adviseert dan ook Michel Borst, Samantha Gerritsen, Jeroen Sluimers en Teunis van Swienen toe te laten tot de gemeenteraad van Ridderkerk. Dank u wel.

De voorzitter: Dat was een advies. Neemt de raad dat advies over? Ik zie helemaal niemand nee schudden. Mag ik dan de kandidaat raadsleden vragen naar voren te komen? Zaten keurig bij elkaar daar. Die heeft het net al een beetje kunnen afkijken. Eigenlijk hetzelfde principe, dat verklaar en beloof ik of zo waarlijk helpen mijn God onmachtig met de vingers aan een gesloten. Mag ik u allen verzoeken op te staan? Anders kan ik u niet zien. Ik lees de verklaring of de gelofte, de belofte voor. Ik zweer of ik verklaar dat ik om tot lid van de raad benoemd te worden rechtstreeks noch menselijk onder welke naam of welk voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd. Ik zweer of ik verklaar een belofte dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten rechtstreeks noch menselijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik zweer en ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van de raad naar eer en geweten zal vervullen. Michel Borst.

De heer Borst: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Samantha Gerritsen.

Mevrouw Gerritsen: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Teunis van Swienen.

De heer Van Swienen: Zo waarlijk helpen mij, God onmachtig.

De voorzitter: Ja. Johan, help. Jeroen Sluimers.

De heer Sluimers: Dat verklaar en beloof ik.

De voorzitter: Met enig oponthoud mag ik u van harte feliciteren met uw beëdiging tot raadslid en ik wens u alle succes van de wereld. Ergens staan hier ook bloemen. U mag uw zetels in de raad innemen. U weet denk ik wel op welk plekje en straks is er gelegenheid om te feliciteren.

7. Waarneming raadsvoorzitterschap

De voorzitter: Wij zijn aangekomen bij agendapunt zeven. Dat is het voorstel om een eerste en tweede raadslid te belasten met de waarneming van het voorzitterschap van de raad. Ik heb begrepen dat dat op ieders instemming kan rekenen. Zijn daarover stemverklaringen? Kunnen we het vaststellen bij acclamatie. Dat is het geval. Vastgesteld.

8. Vertegenwoordiging in besturen van gemeenschappelijke regelingen

De voorzitter: Agendapunt acht, voorstel om te voorzien in de vacatures en bestuursorganen van gemeenschappelijke regelingen. Er is een nieuw voorstel naar u toe gekomen en ik heb ook begrepen dat op dat ieders instemming heeft, zodat dat ook bij acclamatie zou kunnen worden vastgesteld. Is dat het geval? Dat is het geval. Vastgesteld.

9. Verordening op de raadsvoorbereiding 2018, vervullen vacatures

De voorzitter: Negen, voorstel om de raadscommissies instellen en hun plaatsvervangend voorzitters te benoemen. Ook daarvan heb ik begrepen dat tot op ieders instemming kan rekenen. Is dat het geval? Dan is ook dat bij acclamatie vastgesteld.

10. Benoeming leden Werkgeverscommissie Griffie Ridderkerk

De voorzitter: Agendapunt tien, voorstel om leden van de werkgeverscommissie van de griffie te benoemen en ook dat zou op ieders instemming kunnen rekenen. En is dat ook het geval? Dan is ook dat bij acclamatie vastgesteld.

Sluiting

De voorzitter: Wij mogen dan elkaar ontmoeten zo meteen in de foyer. Daar heeft u ook de gelegenheid om de wethouders en de nieuwe raadsleden en elkaar zo u wilt te feliciteren. We hebben daar ongeveer anderhalf uur de tijd voor. Doe het voorzichtig aan, want u moet ook nog naar huis. Ik moet u wel verzoeken om al uw spullen mee te nemen, want deze deur gaat zo meteen op slot. Ik wens u een genoeglijk samenzijn en wel thuis.